

VERGADERING VAN 28 APRIL 2010

Voorzitter: de heer J.P. Rehwinkel

Aanwezig: de dames Carine Bloemhoff (PvdA), Marloes Dekker (PvdA), Erica van Lente (PvdA), Betty de Boer (VVD), Sabine Koebrugge (VVD), Annie Postma (GroenLinks), Lizette van der Vegt (GroenLinks), Anna Riemersma (Stadspartij), Ria Rademaker (SP), Rosita van Gijlswijk (SP), Gabrielle van der Meulen (D66), Anne Kuik (CDA), Inge Jongman-Mollema (ChristenUnie), Rebecca Krüders (Student en Stad) en de heren Arjan de Rooij (PvdA), Jan Spakman (PvdA), Mohn Baldew (PvdA), Randy Martens (PvdA), Roeland van der Schaaf (PvdA), Wim Moes (PvdA), Arno Rutte (VVD), Dick Jager (VVD), Jan Evenhuis (VVD), Joost van Keulen (VVD), Benni Leemhuis (GroenLinks), Mattias Gijsbertsen (GroenLinks), Victor Möhlmann (GroenLinks), Amrut Sijbolts (Stadspartij), Gerard Offerman (Stadspartij), Jacob Bolhuis (Stadspartij), Robert Prummel (Stadspartij), Eelco Eikenaar (SP), Peter Verschuren (SP), Jetze Luhoff (D66), Paul de Rook (D66), Erik Akkermans (D66), Jan Seton (CDA), Martin Verhoef (ChristenUnie) en Gerjan Kelder (Partij voor de Dieren)

Vertrekkende wethouders: José van Schie en Jaap Dijkstra

(Plaatsvervangend) griffier: de heer P. Kommerij

Secretaris: de heer Leo Bosdijk

Wethouders: de dames Jannie Visscher (SP), Karin Dekker (GroenLinks), Elly Pastoor-Meuleman (PvdA) en de heren Frank de Vries (PvdA) en Ton Schroor (D66)

1. Opening en vaststelling notulen **Notulen van 10, 11 en 21 maart 2010**

De VOORZITTER: Ik open deze vergadering van de gemeenteraad van Groningen van 28 april 2010 en heet iedereen op de publieke tribune van harte welkom. Daar zullen vast ook bekenden van nieuw te benoemen raadsleden bij zijn. In ieder geval weet ik dat de moeder van onze wethouder Karin Dekker ook op de tribune zit en dat de vader van de nieuw te benoemen wethouder Elly Pastoor hiervoor zit. Ik ken u niet allemaal, maar ik weet zeker dat er meer verwanten aanwezig zullen zijn en die heet ik niet minder welkom.

Aan de orde is de vaststelling van de agenda. Ik heb bericht gekregen dat de Partij van de Arbeid het initiatiefvoorstel onder agendapunt 4.c (het uitzenden van het WK voetbal op de Grote Markt) terugneemt. Is er verder nog iets met betrekking tot de vaststelling van de agenda van uw kant? Dat is niet het geval. Dan is de agenda zo vastgesteld.

Dan is aan de orde de vaststelling van de notulen van 10, 11 en 31 maart. Ik ga ervan uit, nu er geen wijzigingen zijn binnengekomen, dat deze notulen ...

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, bij de notulen van 10 maart hebben wij een kleine fout ontdekt. Daar was aanwezig het raadslid Jacob Bolhuis en niet het voormalig raadslid mevrouw Polman. Ik verzoek u de notulen te laten wijzigen.

De VOORZITTER: Waarvan akte en in het vervolg dit soort wijzigingen graag schriftelijk. Dan zijn de notulen verder akkoord wat u betreft? Dan kunnen ze zo worden vastgesteld.

Dan gaan wij over tot punt 2 van de agenda.

2. Benoemingen

2.a: Bespreking resultaat collegeonderhandelingen

De VOORZITTER: De basis voor het debat dat u daarover gaat voeren, is het (concept)collegeprogramma 2010 – 2014 van de PvdA, GroenLinks, SP en D66 dat aan de raad is toegestuurd en de bij persbericht aan u toegestuurde kandidaten voor het wethouderschap. Ik zou deze discussie met u in één termijn willen voeren. U hebt ongeveer acht minuten per fractie. Als eerste zal ik zo dadelijk het woord geven aan de hoofdonderhandelaar, de heer De Vries. Daarna geef ik in volgorde van fractiegrootte de woordvoerders het woord. Het woord is aan de heer De Vries als hoofdonderhandelaar.

De heer DE VRIES (PvdA): Dank u, voorzitter.

U introduceert een woord en een titel die in feite wettelijk niet bestaat en dat is tegelijk een van de facetten die verbonden zijn aan de totstandkoming van een college. Staat u me toe dat ik als onderhandelaar met een enkel woord terugblik op de procedure. Ik zal zo weinig mogelijk zeggen over de inhoud van dat programma, want dat doet straks de heer De Rooij namens de fractie van de PvdA.

We zien een paar fases in deze procedure die ik ook tussentijds in brieven aan uw raad zo heb gedeut: een soort afronding van een verkennende fase die eigenlijk begon met een publiek debat op 8 maart van dit jaar. In de brief die ik u als hoofdonderhandelaar bij het conceptcollegeprogramma heb gestuurd, heb ik u geadviseerd in de komende vier jaar stil te staan bij de betekenis van zo'n publiek debat. Dit was niet helemaal nieuw, we hebben dat vier jaar geleden niet gedaan, nu wel. Het is raadzaam dat uw raad zich uitsprekt over de betekenis van zo'n moment. Als hoofdonderhandelaar heb ik geprobeerd een aantal conclusies te trekken. Die zijn u bij brief van 11 maart jl. medegedeeld voor de eerste verdere verkennende fase. Die verkennende fase is afgerond met een brief van 25 maart. Ik heb geprobeerd u hiermee enig inzicht te verschaffen in het proces van de onderhandelingen. Nogmaals, dat proces is weinig wettelijk gereguleerd en het is denk ik goed dat ook even vast te stellen en te kijken hoe de raad ook de volgende keer met dit gegeven omgaat.

Er ligt op dit moment een conceptcollegeprogramma van vier partijen die na afronding van die verkennende fase met elkaar drie dingen hebben gedaan. Ten eerste hebben we verkenningen gevoerd en afspraken met elkaar gemaakt over het mogelijke programma voor de komende jaren. Dat programma is u toegestuurd en u kunt uw oordeel daarover geven.

Ten tweede hebben we gekeken naar de haalbaarheid van de bezuinigingen van 70 miljoen, op basis van het door het zittende college voorbereide pakket. U heeft gezien dat heeft geresulteerd in een pakket van 45 miljoen euro. Inmiddels ligt dat dossier dat bij ons op tafel lag ook in de visietrommel en is het vertrouwelijk voor u beschikbaar.

Misschien even iets over dat element vertrouwelijkheid: u gaat er uiteraard zelf over als raad, maar we hebben bij het formuleren van dat pakket wel wat gekeken naar details, maar de uitwerking moet nog plaatsvinden en die komt uiteraard in volle omvang bij de voorjaarsnota en de daarop gebaseerde begroting bij u terug.

Uiteraard hebben we bij de afronding van de onderhandelingen ook gesproken over de portefeuilles en de kandidaten. De kandidaten ziet u hier voor zich en u heeft een beetje een idee gekregen van de verdeling van de portefeuilles die het college, als u dat benoemt, van plan is te maken.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Mijnheer De Vries, u had het over de vertrouwelijkheid van de gesprekken. Waarom heeft die vertrouwelijkheid zich niet uitgestrekt tot het gesprek dat u met de fracties voerde voordat u aan de collegevorming zelf begon?

De heer DE VRIES (PvdA): Ik had het over de vertrouwelijkheid van de in de visietrommel neergelegde gegevens met betrekking tot de bezuinigingen, maar uw vraag slaat op iets anders denk ik. Die gesprekken zijn ook vertrouwelijk. Ik heb op geen enkel moment die vertrouwelijkheid geschonden. Ik heb in de PvdA-ledenvergadering, want daar verwijst u naar, als eerstverantwoordelijke PvdA-onderhandelaar verwezen naar het publieke debat dat we hebben gevoerd op 8 maart, waarin u die opvatting die u in de krant zag ook heel duidelijk hebt gegeven wat mij betreft.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Dit klopt niet en we zullen hier nog op terugkomen.

De heer DE VRIES (PvdA): Ik stel u voor dat u gewoon de bandopname even bekijkt en dan weet u precies wat u gezegd heeft, maar dat terzijde.

Voorzitter, op deze plek nog een paar bijzondere dingen. De onderhandelende partijen hebben gemeend, indachtig de vast te leggen uitgangspunten in hun programma waar u straks over praat, om de stad er vroegtijdig bij te betrekken en nieuwe ideeën te verzamelen. Dit was een beetje een experiment, op het laatste moment ook georganiseerd. Dat heeft een hele hoop ideeën opgeleverd. Niet allemaal nieuw, maar sommige wel. We hebben een poging gedaan die in algemene zin te duiden in ons programma. De verdere uitwerking van die ideeën kunt u ook zien, die worden ook beschikbaar gesteld in de visietrommel en wij gaan daarmee aan de slag.

Tot slot, mijnheer de voorzitter, één ding is wel wettelijk geregeld: de burgemeester heeft een wettelijk recht om advies te geven over het tot stand te komen collegeprogramma. U heeft dat ook gedaan, dank daarvoor. Een afschrift van uw brief is inderdaad aan het dossier toegevoegd. U kunt daar uiteraard ook uw opvatting over geven.

Voor het overige heb ik uw raad nog drie adviezen meegegeven over dat publieke debat, over de ambtelijke ondersteuning en over de titel 'hoofdonderhandelaar' of anderszins. Daar kunt u uw voordeel mee doen. U kunt het ook laten liggen, maar het leek mij goed om vanuit deze aangeduide positie als hoofdonderhandelaar dit even bij uw raad neer te leggen. Daar wilde ik het bij laten.

Mevrouw DE BOER (VVD): U zegt het zelf al: hoofdonderhandelaar. Hoe kijkt u zelf op het proces terug? Vindt u zelf dat u het proces goed begeleid heeft?

De heer DE VRIES (PvdA): Nou ja, wat een beetje in het proces gebeurd is uiteindelijk dat zat hem ook letterlijk in de samenstelling van de groep. Op enig moment ontstond de situatie dat elk van de vier partijen die voornemens zijn het college te vormen met twee personen aan tafel zat en ik in mijn functie een soort technische voorzittersrol had. Vier jaar geleden was dat niet zo. Ik vind het voor de voortgang van het proces niet verkeerd om zo'n figuur aanwezig te hebben. Het kan inderdaad iemand uit het midden van die partijen zijn. Dat kan ook een andere persoon zijn. Vanuit het systeem zelf is er niets tegen om dat de lijsttrekker te laten zijn van de grootste partij. Dat kan ook anders. Ik zie in het land bewegingen naar meer betrokkenheid van derden. Daar valt veel op af te dingen, maar uw raad gaat daar zelf over, zou ik zeggen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer De Rooij, de voorzitter van de PvdA-fractie.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dank u wel, voorzitter.

Ik behoor niet tot de fanatieke gelovers in het dualisme en als ik naar deze lege stoelen kijk, dan denk ik: wat is hier toch aan de hand? Ik zie een burgemeester, ik zie het ambtelijk apparaat en ik zie de griffie: de stad wordt nog wel bestuurd zal ik maar zeggen, maar het is erg hard nodig dat we dit gaan aanvullen en ik ben blij dat we dit nu gaan doen.

Voorzitter, we hebben een publiek debat gevoerd waarin we met elkaar de verkiezingsuitslag hebben geïdentificeerd. Hoe je die ook duidt en hoe je de uitslag ook weegt, één ding is duidelijk: er moest een andere coalitie komen. De zittende partijen hadden gewoon geen meerderheid meer.

We hebben uitgebreid met elkaar gepraat. We hebben een zoektocht gehad en we kwamen er al vrij snel achter dat GroenLinks, Partij van de Arbeid en D66 bij elkaar de goede chemie hadden om verder te gaan. Maar wederom was er geen meerderheid. U heeft de discussies via de pers kunnen volgen, de SP is aangeschoven en we hebben met elkaar hard gewerkt aan een collegeprogramma waar wij trots op zijn.

Mevrouw DE BOER (VVD): Wanneer kwam de SP precies in beeld?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik kan me de datum niet meer zo voor de geest halen, maar ik geloof dat het laatste weblogbericht van de heer Mattias Gijsbertsen over verder praten met de SP van 4 maart dateert.

Er zijn een paar dingen gebeurd: er is een publiek debat gevoerd, we hebben met elkaar afgesproken hoe we hiermee verder gingen, welke partijen, hoe duiden we die verkiezingen. Ik kom zo meteen even terug op onze waardering voor dat publieke debat. De onderhandelaars moesten hun werk doen op basis van een niet zo goed economisch gesternte.

Voorzitter, de economie staat er niet zo best voor de laatste tijd. De werkloosheidscijfers stemmen ook niet vrolijk en er moet stevig bezuinigd worden. We vonden elkaar op een bezuiniging van meer dan 40 miljoen euro. We hebben geld gevonden om het nieuwe beleid dat we met elkaar wilden voeren – want daarvoor ben je de politiek ingegaan, je wilt wat met deze samenleving, je wilt wat met deze stad- en daar hoort vaak geld bij. Dat moet je dan ook vrij kunnen spelen.

Ik noem even een paar voorbeelden van het nieuwe beleid dat naar voren komt in het collegeprogramma:

- Veel meer aandacht voor burgerparticipatie, daar moeten we echt stevig op inzetten.
- Duurzaamheid uitbreiden, wel blijven focussen, maar we moeten meer gaan doen met duurzaamheid.

Ook zijn er een paar grote projecten die een behoorlijke rol hebben gespeeld:

- We zijn tot overeenstemming gekomen over de tram; de noodzaak van de regiotram. Het is van belang dat de stad bereikbaar blijft. De PvdA is blij dat we deze lijn vasthouden.
- We hebben afspraken gemaakt over de Zuidelijke Ringweg. We hebben ook vastgesteld dat er voorlopig nog geen geld is om dit prachtige project uit te voeren, maar het blijft op de agenda staan.
- We hebben gesproken over Meerstad.
- We hebben indringend met elkaar gesproken over het Forum en ik kan u namens de PvdA-fractie zeggen dat wij blij zijn met het besluit van het college om te zorgen dat het Forum zichzelf beter positioneert. Het moet, zo staat het in de krant, meer ‘smoel’ krijgen en daar zijn wij het van harte mee eens.

Mevrouw DE BOER (VVD): Kunt u, nu we het toch over het Forum hebben, toelichten hoe u met de financiën van alle grote projecten in de toekomst wenst om te gaan? Zitten eventuele tegenvallers bij die bezuinigingen van 40 miljoen? En waarom heeft de PvdA het Forum eigenlijk aan een andere partij in portefeuille gegeven?

De heer DE ROOIJ (PvdA): U stelt heel veel vragen in een keer. Houden wij rekening met tegenvallers? De bezuinigingen zijn groter dan we strikt noodzakelijk hebben gevonden. En u weet net zo goed als ik dat het verstandig is, op het moment dat je financiële afspraken maakt, ook af en toe buiten de stadsgrenzen te kijken hoe de economie zich ontwikkelt. Wij passen uiteraard de financiële paragraaf aan als dit nodig zou blijken te zijn. Dat zal ook wel moeten als het economisch tegen zit. Dan heeft u gevraagd hoe het zit met de financiën van het Forum. Wij gaan ervan uit dat dit gaat lukken binnen de kaders die daarvoor vastgesteld zijn. Niets aan de hand. En waarom de PvdA het Forum heeft ‘weggegeven’? U heeft een wat wonderlijk idee hoe die collegeonderhandelingen gaan. Je geeft niet wat weg, je pakt niet wat terug, je komt met elkaar tot de conclusie tot ‘dit willen wij met de stad doen’ en aan het eind van het onderhandelingsproces hebben we de portefeuilles ingevuld. Het is niet een kwestie van weggeven, het heerlijk avondje is niet gekomen, hoor.

Mevrouw DE BOER (VVD): Maar is het dan niet zo dat bepaalde partijen of bepaalde personen voorkeuren hebben voor bepaalde portefeuilles?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Jazeker, mevrouw De Boer, dat heeft u goed. Sommige partijen hebben voorkeuren. Andere partijen zitten niet op een bepaalde portefeuille te wachten. Dat regelen we in de vertrouwelijkheid. Op een gegeven moment kwam iedereen vrijdagochtend met een stralende glimlach naar buiten en daaruit had u kunnen afleiden dat iedereen tevreden was. Dat hadden wij goed gedaan, echt waar.

Voorzitter, met deze eigenlijk wel mooi optimistische opmerking wilde ik mijn betoog maar afsluiten. Ik denk dat de rest zich hier wel bij kan aansluiten. Als je het goed bekijkt, hebben we het goed gedaan.

Nog even de drie vragen die de heer De Vries stelde. Ik vind het wel belangrijk. Het is misschien niet het meest flitsende, maar het moet wel even.

Ten eerste. Het publieke debat zoals we dat gevoerd hebben, is mijn fractie goed bevallen. Het gaf alle partijen de mogelijkheid een duiding te geven aan de verkiezingsuitslag. Dat die duiding niet bij iedereen hetzelfde was, is duidelijk. In ieder geval lag op tafel hoe de partijen tegen de uitslag aankeken. Dat is ons goed bevallen.

Ten tweede. De ambtelijke ondersteuning. Degenen die bij de onderhandelingen aanwezig waren, zullen allemaal verklaren, daar durf ik mijn hand voor in het vuur te steken, dat dit een uitstekend middel is om een heleboel zoekwerk en dat soort toestanden te voorkomen. Het is ons goed bevallen en wij zouden toekomstige coalities, ongeacht de samenstelling, willen adviseren om dat te doen.

Ten derde. De situatie in de Groninger politiek was zo dat wij bijvoorbeeld niet de Rotterdamse verhoudingen hadden. De zaken stonden bij ons niet zo op scherp, alhoewel we stevig campagne hebben gevoerd. Een informateur of formateur was daarom niet nodig. De werkwijze zoals wij die met elkaar gekozen hebben, is ons goed bevallen, maar wij sluiten niet uit dat in andere situaties die informateur wel nodig is. Over dat laatste punt zou ik willen zeggen: handel naar bevind van zaken. Ik dank u wel.

Mevrouw DE BOER (VVD): Voorzitter, ik zou graag nog een vraag willen stellen. Het proces van collegeonderhandelingen bevindt zich natuurlijk altijd een beetje achter gesloten deuren. Toch mochten we af en toe eens 'meekijken', als de heer De Vries er in de krant iets over zei. Maar af en toe moesten we ook lezen over een kink in de kabel en over onderhandelingen die moeizaam verliepen. Zou u nog iets kunnen vertellen over welke punten echt onderwerp van discussie zijn geweest? Of vindt u dat zo'n proces in vertrouwen moet plaatsvinden?

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik vind in principe dat als je daar met elkaar afspreekt dat dingen in vertrouwen moeten worden geregeld, dat je dat ook moet doen. En als je aan zo'n gesprek deelneemt, moet je je aan die vertrouwelijkheid houden. Als je dat niet kunt, omdat je in een krant of op een weblog verslag wilt doen, moet je niet meedoen met die gesprekken. Er zijn echt wel een paar keer stevige discussies gevoerd. Je moet meer dan 40 miljoen bezuinigen en dat doet zeer en dat knettert af en toe. En waar dat geknetterd heeft, blijft wat mij betreft achter gesloten deuren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan mevrouw De Boer van de VVD-fractie.

Mevrouw DE BOER (VVD): Dank u wel, voorzitter.

'Progressief met energie'. 'Met energie', ik ben blij dat dat laatste is toegevoegd. Stel je voor, alleen maar progressief.

Voorzitter, Links II start wat ons betreft door. De VVD was bereid verantwoordelijkheid te nemen voor het bestuur en een bredere coalitie had meer recht gedaan aan de verkiezingsuitslag. Helaas kunnen we deze rol nu niet vervullen voor de mensen in de stad. We zullen de komende tijd weer in de oppositie doorbrengen, onverminderd kritisch, maar constructief, mag ik hopen.

Ik snap dat dit een moment van vreugde is voor het college, althans het college dat zo meteen zal aantreden. Want natuurlijk, u bent het eens geworden. En u mag er ronduit trots op zijn om deze prachtige stad te besturen, de VVD zou dat ook zeker geweest zijn. Maar er komen moeilijke en zware tijden aan. Er moet nogal wat bezuinigd worden. Zonder op de details van het collegeprogramma in te gaan –tenslotte is het een programma op hoofdlijnen- is het kernachtig samen te vatten mijnheer De Vries, als een oppervlakkig aftreksel van het vorige collegeprogramma. Het staat eigenlijk ook al een klein beetje genoemd in de inleiding, voor alles wat niet aan de orde komt zet u het beleid van het vorige college voort. Kortom: zoek de verschillen. Een paar dingen worden wat zwaarder aangezet, zoals bijvoorbeeld burgerparticipatie, economisch beleid, het creëren van banen. U gelooft meer in de maakbare samenleving en liberalen geloven meer in het creëren van de goede randvoorwaarden, opdat ondernemers de ruimte krijgen om te ondernemen. Met ondernemen creëer je namelijk echte banen en dat bereik je niet door minder autoverkeer in de stad, om maar eens een voorbeeld te noemen. Of een start te maken met een mooiere Diepenring die in werkelijkheid zal leiden tot een verminderde bereikbaarheid van de binnenstad en grotere parkeerproblemen, waarbij de ondernemers het slachtoffer zijn; de groep die de PvdA zogenaamd koestert in de binnenstad en in de debatten. De vraag is echter wel: waar heeft u eigenlijk zo lang over vergaderd? Want veel stelt het inderdaad niet voor. Het blijft een beetje verhuld in vaagheden. Want waar is de financiële paragraaf die wij eigenlijk zo node missen? U noemt wel een aantal bezuinigingen, maar we missen echt de financiële paragraaf bij de wensen die erin staan. Hoe gaan we het eigenlijk allemaal betalen? Want 1 miljoen ruimte in de ozb-verhoging om de tegenvallers in het kabinet straks op te vangen en een lastenverzwaring van 5 miljoen die neerkomt op 5 euro per inwoner? Ik kan ook een beetje rekenen, dat is toch echt een hoger bedrag. Is dat over de hele periode? Dat wordt in feite niet duidelijk.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, begrijp ik nu dat mevrouw De Boer ervoor pleit om de begrotingsonderhandelingen in dit debat te doen of zegt ze dat we de begrotingscyclus af moeten wachten en de nadere invulling dan later af te ronden?

Mevrouw DE BOER (VVD): Ik zou wel een globaal pakket neerleggen, dus waar wil je bezuinigen en de bedragen daarbij noemen en waar wil je als college extra investeren, waar wil je de accenten leggen. En dan krijg je inderdaad een heel scala aan overzichten, van posten waar bedragen achter staan. Ik kan u wel eens een collegeprogramma van een andere stad toesturen waar dat wel goed gebruik is en dan wordt het inderdaad inzichtelijk waar het college nu accenten gaat leggen. Want dit blijft een beetje bij proza, eerlijk gezegd. Het wordt niet duidelijk hoeveel geld waarnaartoe gaat. Zoals gezegd: veel wordt niet duidelijk en we zullen het college de komende jaren moeten beoordelen op zijn daden.

Waar we wel van opkeken, is de portefeuillevdeling.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik had eigenlijk gedacht dat de VVD wel blij zou zijn dat we niet al het geld nu al verdeeld hebben, want ik zou het eigenlijk wel aardig vinden om nog een debat met deze raad te hebben de komende vier jaar over waar we het geld aan gaan uitgeven. Dat vindt u toch ook hoop ik.

Mevrouw DE BOER (VVD): U kent ons verkiezingsprogramma, zou ik zeggen. Maar goed, als je dan die winsten zelf opschrijft als aankomend college, dan moet je daar ook een verantwoording bij afgeven en dat heeft u gewoon niet gedaan. Dat zullen we dan de komende jaren op zijn merites moeten beoordelen.

Waar we dus wel van opkijken, is de portefeuillevdeling. De SP heeft een magere, geen gecompliceerde portefeuille, zou je kunnen zeggen. De PvdA mag op Sociale Zaken de puinhopen van de SP opruimen. En mevrouw Dekker: van harte gefeliciteerd. U hebt een prachtige portefeuille gekregen met veel macht. U bent de grote winnaar van de verkiezingen, maar dan niet als het gaat om het aantal stemmen, wel als het gaat om de collegeverdeling.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, mag ik mevrouw De Boer een vraag stellen?

U zegt dat wij een magere portefeuille hebben. Mag ik concluderen dat u de zorg en alles wat met de Wmo te maken heeft niet zoveel vindt voorstellen? Daar heeft u niet zoveel belangstelling voor?

Mevrouw DE BOER (VVD): Dat is een kleinere portefeuille. Integratie en emancipatie worden als aparte posten genoemd om het rijtje toch nog een beetje wat te laten lijken.

De heer EIKENAAR (SP): Het beheer van de stad vindt u ook volstrekt onbelangrijk, begrijp ik.

Mevrouw DE BOER (VVD): Hartstikke belangrijk, maar de milieudienst is volgens mij de best functionerende dienst. Het is een ongecompliceerde portefeuille, zoals gezegd.

De heer EIKENAAR (SP): Waarom wilde u dan de milieudienst verkopen, als die zo goed functioneerde?

Mevrouw DE BOER (VVD): Om die reden, mijnheer Eikenaar. Of wilt u liever de slechtst functionerende dienst verkopen? Zou dat het eerste voorstel van de SP zijn?

De heer EIKENAAR (SP): Als we dan toch zouden moeten kiezen, zou ik daar voor kiezen, ja.

Mevrouw DE BOER (VVD): Ik denk niet dat daar een koper voor te vinden is, mijnheer Eikenaar. Maar dat is misschien hoe de markt in elkaar zit en daar weet u wellicht iets minder van. Het door de PvdA zo ongelooflijk bejubelde Forum is bij D66 neergezet. Blijkbaar heeft wethouder De Vries zoveel vertrouwen in de afloop van het project dat hij het graag aan D66 overlaat. Zoals gezegd, we zullen het allemaal wel gaan meemaken.

Het volgende statement wil de VVD vandaag afgeven bij het aantreden van dit college: wij zijn zeer, zeer teleurgesteld over het proces dat zich collegevorming mocht noemen. De formateur benadrukt in zijn inleiding van het collegeprogramma dat alle meningen tellen. Wij weten wel beter. Links I wilde door als Links II met D66 als troostpartij. De VVD voelde zich als gesprekspartner niet serieus genomen. En dat gevoel was terecht, omdat uit publicaties in het Dagblad van het Noorden van gisteren bleek dat de heer De Vries vond dat onze campagne te hard gevoerd was. Dat wist hij ook al vóór 4 maart. Waarom dan toch de illusie wekken dat hij serieus met ons in gesprek wilde? En hoe stijlloos is het om niet eens even te bellen om te vertellen dat de gesprekken zijn beëindigd.

De VOORZITTER: De heer De Rooij en dan is mevrouw De Boer bijna aan het eind van haar betoog.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Nu moeten we toch even wat dingen recht gaan zetten. En mevrouw De Boer geeft wat mij betreft in de toon ook aardig aan waarom de gesprekken met de VVD wel moesten mislukken. Omdat de VVD er geen seconde vanuit is gegaan dat ze serieus genomen zou worden. Ik kan u verzekeren dat wij u zeer serieus hebben genomen. En toen wij dat zeiden in het publieke debat viel u bijna van uw stoel van verbazing. Ik blijf erbij dat dat gebeurd is. Ik blijf er ook bij dat door die harde campagne –even los of die van u komt of van een ander- maar als je zo'n stevige campagne voert, dan moet je ook een behoorlijke weg afleggen wil je tot elkaar komen. Als je in de campagne ver uit elkaar komt te liggen en weer bij elkaar wilt komen, moeten beide partijen een roteind afleggen en dat is niet gelukt.

Mevrouw DE BOER (VVD): Wie bent u om te oordelen dat wij een harde campagne hebben gevoerd? Dat was een campagne op de inhoud, mijnheer De Rooij. En dat u het niet eens bent met onze inhoud, dat is iets anders. Het spijt me wel, maar dat is de arrogantie van de PvdA. Wij zijn serieus de gesprekken ingegaan. Wij hebben op een zeker moment een lijstje aangeleverd met punten waar we het graag over wilden hebben. De gesprekken waren zelfs plezierig. Dat heeft u zelf ook gezegd. Maar we zijn gewoon afgebeld. We zijn niet meer teruggebeld voor een nieuwe afspraak, sterker nog, we hadden aangegeven op welk tijdstip we niet konden. Er werd eenzijdig een afspraak gepland. Ik wil hier neerleggen dat wij vinden dat dit proces niet goed verlopen is en dat is nog maar zacht uitgedrukt.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dat de VVD van mening is dat de kreet 'Groningen wil Betty' een inhoudelijke kreet is, dat mag. Als u begint met dat 'een socialistisch cultuurpaleis' een inhoudelijke omschrijving is voor het Forum, mag dat. Als u het heeft over 'de intercity die door de stad dendert' als u het heeft over de tram, dan mag dat. Volgens mij verwacht u vorm met inhoud. En dat moet u niet te vaak doen, want dan blijft u buiten spel staan en dat zou zonde zijn.

Mevrouw DE BOER (VVD): Nou mijnheer De Rooij, het gaat ook om campagne voeren, het is campagnetijd. En het gaat om de inhoud, ja. We hebben niet op de persoon gespeeld, nee.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Niet op de persoon gespeeld? Groningen wil Betty. Ik zag overal Betty's.

De VOORZITTER: Mevrouw De Boer, wilt u afronden?

Mevrouw DE BOER (VVD): Laten we zeggen dat dat de enige persoon is waarop gespeeld is, mijnheer de Rooij.

Ik wil inderdaad afronden. De heer De Vries zei net dat dat in het openbare debat is gezegd. Ik kan het mij niet herinneren, want wij zouden het ronduit beschamend vinden als u op deze manier uit de school zou klappen, zoals bij de Stadspartij aan de orde is geweest en zeggen dat dit in de onderhandelingen is gezegd. Zo stond het namelijk wel in de krant. Vertrouwen komt te voet en gaat te paard, voorzitter.

Wij stemmen dan ook tegen de wethouder van Ruimtelijke Ordening en Sport, de heer De Vries. De manier waarop hij het proces van de formatie heeft geleid, heeft bij ons het vertrouwen weggenomen en de positie van deze wethouder is wat ons betreft omstrepen. En dat brengen we tot uiting door op deze manier te stemmen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Gijsbertsen van de GroenLinks-fractie.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel.

Ik wil eigenlijk terug naar het programma zoals het er ligt, over wat wij de komende vier jaar met elkaar willen gaan doen als nieuwe coalitiepartijen als zij zo meteen gaan worden benoemd. Ik zei het al tijdens de campagne: in een tijd van bezuinigingen is het van belang de blik op de horizon gericht te houden. En een grote bezuinigingsoperatie waarmee wij nu worden geconfronteerd kan een nogal verlamrend effect hebben en dat hebben we ook in de onderhandelingen gemerkt. Maar wie zich concentreert op behoud van wat er nu is, vergeet al te gauw om antwoorden te geven op de vragen van morgen. En het zijn die vragen van morgen die mij tijdens deze collegeonderhandelingen hebben beziggehouden. En ik ben blij dat de vier nieuwe collegepartijen GroenLinks, Partij van de Arbeid, D66 en SP elkaar hebben gevonden in een programma dat inderdaad verder kijkt dan alleen naar het hier en nu, of zelfs alleen naar deze collegeperiode. Samen zijn we in staat geweest om de gemeentelijke financiën sluitend te krijgen, risico's beter te dekken en en passant nog een beetje geld vrij te maken om nieuwe impulsen te geven aan de stad. En wij gaan daar graag de komende jaren, zeg ik in de richting van mevrouw De Boer, met de raad over in discussie hoe we dat dan kunnen gaan doen. We ontzien de laagstbetaalden, ondanks een bezuinigingsbedrag van maar liefst 45 miljoen euro en we weten te investeren. We maken Groningen ook in de toekomst aantrekkelijk en bereikbaar en houden duurzaamheid hoog als uitgangspunt in al onze beslissingen.

Voorzitter, u begrijpt, hier staat een tevreden fractievoorzitter van GroenLinks.

Mevrouw DE BOER (VVD): Legt u minder auto's in de stad uit als beter bereikbaar?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Wel als je vervolgens het openbaar vervoer goed verzorgt, het fietsenbeleid goed verzorgt, P+R goed verzorgt, dan maak je die stad juist meer bereikbaar. Want als we alle auto's toelaten tot de binnenstad, staat het hier hartstikke vast, zeg ik tegen de VVD en daar kan geen enkele ondernemer blij mee zijn.

Om onze doelen te bereiken, grijpt het nieuwe college diep in in de eigen organisatie. Meer dan 20 miljoen euro bezuinigen we op de gemeentelijke overheid, maar ook dit doen we met zorg. Er vallen geen gedwongen ontslagen en we hebben oog gehouden voor de arbeidsvoorwaarden. De gemeente Groningen blijft een aantrekkelijke werkgever en dat moet ook, want de vergrijzing komt eraan en we hebben als organisatie ook jonge instromers nodig. Wel moeten we efficiënter gaan werken en nog veel belangrijker, we moeten ervoor zorgen dat die burger meer centraal komt te staan. We moeten meer gericht raken op wat de moderne burger van ons vraagt.

We willen de burger niet lastig vallen met de organisatieproblemen van onze gemeente. Voorkomen moet worden dat Stadgers verdrinken in bestuurlijke drukte en van het kastje naar de muur worden gestuurd. Ik moet denken aan het rapport van de ombudsman, het jaarverslag van de gemeente dat heet *U spreekt met de gemeente*; dat geeft een beetje aan hoe je het eigenlijk zou moeten organiseren. Het nieuwe college stelt de indringende vraag of de gemeente met de huidige organisatiestructuur in staat is om de noodzakelijke draai richting de burger goed te maken. En op die vraag zal zorgvuldig een antwoord moeten worden gevonden.

Voorzitter, een meer dienstverlenende overheid en helderheid over de zeggenschap van burgers krijgt in dit collegeprogramma meer dan ooit prioriteit. Mijn fractie houdt niet van half werk en zal er in de komende jaren voor waken dat dit over vier jaar geen dode letter zal blijken te zijn geweest.

Voorzitter, voor zover dit college oud beleid voortzet, is dat maar goed ook. Inderdaad, wij gaan door met het Forum en de tram. We gaan door met de bouw van Meerstad en studentenhuisvesting. We gaan door met het verkeersbeleid, inderdaad: openbaar vervoer, fiets en P+R. Waarom? Omdat we willen dat Groningen ook over tien jaar nog bereikbaar is, nog bruist, dat er genoeg werk is, dat nieuwe studenten voor Groningen blijven kiezen en dat we ook straks ons mooie stelsel van sociale voorzieningen nog houden zodat iedereen mee kan blijven doen, nu en ook straks.

Mevrouw DE BOER (VVD): Ik had een beetje van 'zoek het verschil'. Vindt u ook niet dat het hele collegeprogramma dan in feite wel op één A4'tje had gekund?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Nee, u onderschat de grootte van de taakstelling met 45 miljoen bezuinigen. Daar moet je echt goed met elkaar over praten en dan moet je ook een programma durven neer te zetten van wat je de komende jaren met de ambities samen wilt gaan doen.

Ik begrijp dat u er weinig nieuws in vindt. Ik kan me een beetje voorstellen dat u dat wat tegen vindt vallen.

Mevrouw DE BOER (VVD): Waar staat dat, denk ik dan.

De heer GIJSBERTSEN (VVD): Waar staat wat, pardon?

Mevrouw DE BOER (VVD): Die bezuinigingen wat meer uitgelegd, zodat je een idee krijgt van wat er gaat gebeuren en waar de pijn valt.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): U zei daar zonet ook iets over. Ik vind dat wel een beetje bijzonder. In de financiële paragraaf van het collegeprogramma staan de grote lijnen van de bezuinigingsoperatie met een tabelletje, daaronder uitgesplitst waar die maatregelen in de bedrijfsvoering nu precies inzitten. En we kunnen natuurlijk niet nu alles al uiteenzetten. Het is zaak dat het nieuwe college dat aan de slag gaat, dit zorgvuldig samen met de organisaties voorbereidt. Natuurlijk hebben we daar goed naar gekeken en nu alles al op een rijtje zetten zou niet goed zijn voor onze organisatie en dat komt allemaal later bij u weer langs.

Voorzitter, de afgelopen decennia waren duurzaamheid en milieu vaak het kind van de rekening. Een sluitpost in goede economische tijden. In Groningen hebben we daarmee afgerekend. De afgelopen jaren heeft de raad het nieuwe duurzaamheidsbeleid breed gesteund. De agenda om van Groningen in 2025 een energieneutrale stad te maken, blijft dan ook pal overeind. Ook nu het economisch tegenzit. We geven zelfs een impuls aan de opwekking van duurzame energie. Zo houden wij oog op het effect van onze keuzes, op mensen elders en op het mondiale klimaatprobleem en tegelijkertijd grijpen we zo de grote economische kansen die de groene energiesector voor Groningen biedt. Het programma geeft terecht aan dat duurzaamheid zijn weerslag heeft op alle beleidsterreinen. Wij gaan voor duurzame mobiliteit, waarvoor onze Karin Dekker straks in het college goed gepositioneerd is als ze wordt benoemd. Voor energieneutraal bouwen, voor zonne- en windenergie, voor duurzame scholen, voor verantwoord inkopen en ga zo maar door. Wie werkt aan een duurzame stad, werkt ook aan een groene stad, waar mensen kunnen genieten direct buiten onze compacte stad en onze parken, en van groen in de binnenstad.

Voorzitter, GroenLinks heeft er zin in de komende vier jaar. Het zullen geen gemakkelijke jaren zijn, dat ben ik eens met mevrouw De Boer. Maar wij gaan de uitdaging aan om Groningen in crisistijd sociaal, duurzaam en toekomstgericht te houden. Dit collegeprogramma biedt daarvoor een uitstekend uitgangspunt.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Voorzitter, de heer Gijsbertsen laat het woord windenergie vallen. Nu wordt er van alles vastgelegd in dit collegeprogramma, maar bent u er zich van bewust dat er op dit moment hele belangrijke technologische ontwikkelingen aan de hand zijn rond zonne-energie en windenergie? En dat windenergie wel eens het verkeerde paard zou kunnen zijn om op te wedden? Bent u voldoende flexibel om dan nog, gedurende de periode van dit college, op een ander paard te gaan wedden?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, GroenLinks is een stuk flexibeler geweest als het gaat om duurzame energie dan veel andere partijen. We hebben namelijk telkens gezegd: je moet geen keuze willen maken. Als je echt energieneutraal wilt worden, moet je alles doen. Moet je energie besparen, moet je gebruik maken van alle duurzame energiemiddelen die je hebt. Daar moeten we de komende jaren goed op inzetten en kijken wat de meest efficiënte manier is om onze doelen te bereiken.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Maar voorzitter, dan kan het zijn dat het geld van de gemeente aan het verkeerde doel wordt besteed, dat we op het verkeerde paard wedden.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Nee, ik zeg juist dat we gaan inzetten op duurzame energie en dat we daarvoor de methoden kiezen die het meest effectief zijn, die de meeste milieuresultaten halen en die ook het meest kostenefficiënt zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Prummel van de Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, een collectors item lijkt het te moeten worden, het schitterend uitgevoerde collegeprogramma dat vier partijen nu hebben gemaakt. Het is eigenlijk al meteen een verkeerde start, want waarom begin je dan met zo'n duur document als je wilt gaan bezuinigen? Ik kan me herinneren van vorige colleges dat die dat heel wat eenvoudiger hebben gedaan en die hadden in hun collegeprogramma's ook nog eens meer te vertellen.

De titel belooft ook niet veel goeds: *Groningen progressief met energie, stad voor iedereen*. Dat lijkt erop alsof men een aantal woorden achter elkaar heeft gezet zonder dat men nou precies wist wat men wil, want ja, het ene is in het rood, het andere in het zwart. Is dit de indeling van de verschillende partijen?

En laat ik u vertellen, voorzitter, Groningen is een progressieve stad, want alle partijen in deze raad hebben zich, toen wij een burgemeester zochten, progressief verklaard. Allemaal. Goed: energie; ja dat hebben we, dat weet iedereen, het gas komt hier uit de grond en een stad voor iedereen waren we altijd al. Tot zover de titel van dit programma.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dan zult u het er wel mee eens zijn, neem ik aan.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nee, voorzitter, want behalve het schutblad zit er toch ook nog wel wat inhoud in, niet heel veel.

Voorzitter, het is vast heel gezellig om een college te vormen. Je krijgt kusjes van Karin Dekker en dat wordt dan ook nog op de televisie uitgezonden, je krijgt hapjes en drankjes, je vergadert in een imponerende omgeving, maar heeft men daarbij dan ook de uitgangspunten van de partijen vergeten? Vergroot men die verschillen? Waarom neemt D66 plaats in dit college? D66 had de stad toch beloofd dat er niet zo'n reusachtig grote regiotram op de Grote Markt zou gaan rijden? Waarom gaat de SP nu weer verder met een college waarmee ze medeverantwoordelijk zijn voor het Groninger Forum? Een punt waarop de kiezers, de eigen kiezers, de SP de vorige keer toch flink hebben afgerekend. Het lijkt erop of, wanneer de verkiezingen zijn gehouden, de leden van deze raad als konijntjes in de koplampen van de PvdA gaan kijken. Ze hebben niet beseft dat ze ook een andere kant op konden lopen, ze hebben gewoon gewacht totdat ze bij de oren gepakt werden en door het college, Frank de Vries, in het PvdA-college zijn gedropt. Nou, daar zitten ze dan. En dat college zal een aantal grote problemen ondervinden. Ik voorzie niet dat het college het eens zal kunnen worden over bijvoorbeeld de Noordzijde van de Grote Markt. Dit doet mij overigens denken aan, ik weet niet wat het is, als je hem zo openslaat dan lijkt het erop of het een menukaart is. Welk gerecht heeft de heer Ton Schroor van D66 nu uitgezocht? Hij heeft besteld: een broodje pluche. Een heel interessant gerecht, het bestaat uit twee boterhammen, boter en dan pluche.

De heer DE ROOIJ (PvdA): U krijgt er trek van, volgens mij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, een broodje pluche. Hij zal ontdekken dat het gerecht er misschien wel heel aardig uitziet. Het wordt ook misschien wel door een bode geserveerd, heel vriendelijk, het ligt op een zilveren blaadje, echt waar, maar het is onverteerbaar. Dit, voorzitter, zal voor D66 best wel eens een onverteerbaar collegeprogramma kunnen blijven.

Gezien de tijd, voorzitter, kan ik echt niet alles zeggen over wat er verder nog instaat. Over het verkeer: ja, dat gaat natuurlijk helemaal mis. Een van de belangrijkste punten die de Stadspartij aan de orde zal stellen in de volgende collegeperiode is dat het verkeerscontact tussen wijken bewaard moet blijven. Want dit is een volkomen verkeerde keuze, om iedereen die in de stad van de ene wijk naar de andere wil rijden te dwingen om over, zeg maar, het kruispunt Stationsstraat / Hereweg te gaan rijden, waar men ook nog een tram wil laten rijden, ook een heel, heel slecht idee.

Nou, we hebben nog een paar minuten over, voorzitter. Ton Schroor, zo vraag ik u, wat gaat u doen op die wethoudersbank? U gaat het Forum realiseren, begrijp ik. Nou, daar zullen wij tegen stemmen, zoals de Stadspartij altijd tegen het Forum is geweest. Maar soit, het staat wel in uw eigen programma. U kunt dat met een opgeheven hoofd doen. Maar u zou Groningen toch behoeden voor wat u zelf noemt 'een intercity op de Grote Markt'? Hoe kunt u dan in dit college gaan zitten en daar het woord 'regiotram' laten opduiken?

Mevrouw DE BOER (VVD): Voorzitter, ik wil toch graag iets vragen ter opheldering. Heeft u nou tijdens die raadzaal daarboven tijdens het openbare debat aangegeven dat u het Forum wel wilde inleveren?

De heer PRUMMEL (Stads partij): Zeker niet. We hebben hoogstens wat realiteitszin getoond. Het Forum inleveren is niet aan de orde.

Er zit weinig bestuurlijke vernieuwing in dit programma. De PvdA en GroenLinks zijn allebei tegen referenda. Wat doet D66 daar dan in? Waarom is er hierin niet vastgesteld dat burgers lid kunnen worden van de welstandscommissie? Dat was terecht een paradepaardje van D66 in de vorige collegeperiode. De andere raadspartijen zijn er niet mee akkoord gegaan en het komt nu ook niet meer terug. D66 had zijn huid wel duurder kunnen verkopen. Maar het kan ook zijn, voorzitter, dat er een hele bijzondere truc is uitgehaald door Ton Schroor en zijn collegae van D66, dat hij iedereen een kool heeft gestoofd. Want als je het goed leest, zie je dat er duidelijk financiële grenzen zijn gesteld aan die tram. En zo gelezen, is dit college akkoord met een streep door de tramplannen die er nu al liggen. Want als D66 woord houdt en er niet meer mag worden besteed dan 299 miljoen euro aan de plannen voor de tram, dan is de tram op het moment dat deze raad het collegeprogramma aanneemt, dood verklaard. Want de tram kan nooit voor dat geld worden aangelegd.

Zo gezien, zou Ton Schroor nog wel eens kunnen worden tot de redder van onze binnenstad en in de toekomst de grote held van Selwerd en Paddepoel.

Ik wens het college heel veel succes met dit koekoeksei in de eigen rijen, want wie dit collegeprogramma aanneemt, legt zich vast aan een duidelijke financiële grens voor die tram en daarmee nemen wij ook in de praktijk afstand van de regio tram in de stad. En dan kunnen we eindelijk eens gaan zoeken naar een realistische oplossing voor de verkeersproblemen van Groningen. Zoals daar zijn: lichtere busmodellen, Translohren. Heel goed zou zijn om te gaan kijken naar een moderne trolleybus en dan komt de Stads partij u helpen, omdat wij nu meer dan ooit kennis in huis hebben om de stad een behoorlijk openbaar vervoer te geven en verkeer te geven dat echt kan doorstromen. Punt.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer Prummel die iets buiten zijn betoog gaat. Ik mis wat in zijn betoog, want ik las in de krant een vrij pontificaal verhaal dat de Stads partij begonnen was met eigen coalitieonderhandelingen. De Stads partij wilde een eigen college en ik had eigenlijk wel willen weten hoe het daarmee staat.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Voorzitter, deze gesprekken hebben geen college opgeleverd. Nee, dat is niet gelukt. Zoals ik al zei, men kijkt als konijntjes in de ogen van de PvdA-fractie zodra het om collegevorming gaat. Maar onze tijd komt nog wel, voorzitter. Jarenlang heeft de SP in dit huis moeten meemaken dat allerlei christelijke partijen en burgerlijke partijen niet met de PvdA wilden regeren. Misschien zijn wij nu in deze positie, maar het duurt niet voor altijd.

Als laatste wil ik excuses en wel van de heer Frank de Vries, voor wat hij tegen zijn eigen ledenvergadering heeft gezegd. Hij heeft ofwel mijn woorden in een vertrouwelijk gesprek verkeerd weergegeven, dan verwacht ik daar excuses voor. Of hij heeft zich helemaal vergist ten aanzien van mijn bijdrage aan het debat hierboven naar aanleiding van de verkiezingen. Dat zou dan, voorzitter, zo onzorgvuldig zijn geweest van een man van de statuur van Frank de Vries dat ik ook daarvoor excuses verwacht. Excuses, voorzitter, dat vraag ik van de heer Frank de Vries.

De heer DE VRIES (PvdA): Voorzitter, die lijken mij niet op zijn plaats. Ik heb verwezen naar het openbaar debat, waarin u inderdaad tamelijk helder stelling nam. U heeft daar gezegd –en eventueel moeten we samen de bandopname maar bekijken- dat u de tram, zoals u dat hier ook doet, niet zo'n goed idee vindt en u heeft zich daar in bepaalde bewoordingen bereid verklaard om mee te denken en medeverantwoordelijkheid te nemen voor het Forum. Ik kan u meedelen dat u niets anders heeft gezegd tijdens de vertrouwelijke gesprekken en dat siert u.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Voorzitter, de Stads partij heeft gezocht naar mogelijkheden om met andere partijen een college te vormen. Dat is ook de opdracht die onze kiezers ons hebben meegegeven, maar wij hebben nooit, nooit ja gezegd tegen dat Forum. We hebben een andere mogelijkheid geopperd en die is dat diverse partijen een 'open kwestie' zouden kunnen laten vastleggen. Maar dat kun je niet brengen als tegen die leden zeggen 'Prummel zei ja tegen het Forum'.

Prummel heeft nooit ja gezegd tegen het Forum. Prummel zegt nee tegen het Forum en dat heeft hij altijd gedaan.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar en dan is de heer Prummel door zijn tijd heen.

De heer EIKENAAR (SP): U heeft nadrukkelijk de mogelijkheid opengelaten dat u in een college zou zitten waarin het Forum werd uitgevoerd, waarmee u eigenlijk gewoon een ja gaf voor het Forum, want u maakt het dan mogelijk dat het Forum er komt.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Nee, voorzitter. Het zou kunnen zijn dat de raad dat mogelijk maakt. De Stads partij zal dat zeker nooit mogelijk maken, want wij zullen altijd tegen het Forum stemmen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Eikenaar van de SP-fractie.

De heer EIKENAAR (SP): Het akkoord ligt er. En nu is de vraag aan de orde of de achterbannen van de partijen die dit akkoord gesloten hebben er ook mee in kunnen stemmen. Namens mijn partij kan ik zeggen, en volmondig: 'ja'. Gisteren stemde de ledenvergadering unaniem voor het akkoord dat we gesloten hebben.

Opnieuw zal de SP vier jaar aan het college deelnemen, tenminste, als het goed is, vier jaar. Je weet maar nooit, maar in dit stadium heb ik er alle vertrouwen in. Als fractievoorzitter en als medeonderhandelaar ben ik er erg blij mee dat mijn leden hebben ingestemd met het collegeakkoord. Ik wil daar namens mijn fractie even iets over zeggen. Ik begin met de titel. En dan moet ik eerlijk zeggen dat 'Progressief met energie' bij de SP-fractie tot enige verzuchting leidde, net alsof er nog niet genoeg energiemaatschappijen waren met holle reclameslogans. Dat werd overigens geheel goed gemaakt door de ondertitel: 'Stad voor iedereen', die de fractie meer aansprak. Wij zijn blij met de ruimte die in het akkoord geschonken wordt aan de inzet voor de ongedeelde samenleving. Een samenleving die voor iedereen de mogelijkheid schept mee te doen en ook iedereen uitdaagt en stimuleert om dat ook daadwerkelijk te doen. Tevreden zijn wij met de woorden die erin staan over het op peil houden van de sociale voorzieningen, ondanks de bezuinigingen die op ons af kwamen. Dat was ook de inzet van onze campagne en dat vinden wij zeer helder terug in dit akkoord.

Mevrouw DE BOER (VVD): Hoeveel geld is daarvoor vrijgemaakt?

De heer EIKENAAR (SP): Ik kom straks nog even terug op de financiële paragraaf. Daar staan hele duidelijke woorden in over de sociale voorzieningen. Misschien moet u het eens lezen, ik kom er zo op terug.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Voorzitter, mag ik de spreker erop wijzen dat hij dat laatste verwijt eigenlijk altijd voor mij had gereserveerd en dat dat niet bij mevrouw De Boer thuishoort?

De heer EIKENAAR (SP): Daar heeft u gelijk in. Ik zou bijna zeggen: mijn excuses. Groningen blijft met dit akkoord de sterke en sociale en duurzame stad die het onder de vorige colleges is geworden. En Groningen wordt met dit akkoord een stad waarin de burgers nog meer te vertellen krijgen over hun eigen leefomgeving en de stad en waarin de gemeentelijke organisatie beter aangepast wordt aan de eisen die de huidige tijd stelt. En daarmee is het een goed akkoord. Het is een mooi akkoord, maar we beseffen heel goed dat daarmee de discussie over wat er de komende jaren gaat gebeuren niet gesloten is. Het is duidelijk dat het realiseren van alle ambities die in het akkoord staan een flinke opgave is. En de risico's zijn natuurlijk ook groot, want wat voor kabinet hebben we de komende jaren, dat kan een behoorlijk effect hebben op de financiële paragraaf. Dat hoeft geen probleem te zijn. Het is immers nog onduidelijk hoe we er de komende jaren financieel voor komen te staan. De wijze waarop we er de afgelopen weken met elkaar over hebben gesproken, geeft mij in ieder geval het vertrouwen dat we er ook bij de begroting en de komende begrotingen uitkomen.

Mevrouw DE BOER (VVD): U zei zoiets als dat de komende bezuinigingen van het kabinet behoorlijk kunnen oplopen, maar dat we nog niet weten hoe dat eruit komt te zien. Maar dat doet er niet toe, zei u? Of dat maakt niet uit?

De heer EIKENAAR (SP): Nee, dat zei ik niet. Dat maakt minder uit omdat we de afgelopen weken goede gesprekken hebben gevoerd en dat we er vertrouwen in hebben dat we daar samen goed uitkomen. Daarom doet het er minder toe. Maar u gaat waarschijnlijk naar Den Haag, u kunt daar gewoon verandering in aanbrengen, dus ik zou er echt een pleidooi voor willen houden om dat een beetje sociaal te doen.

Mevrouw DE BOER (VVD): Ik zit nog in Groningen en ik zou dat toch nog wel eens nader toegelicht willen zien, want dat doet vermoeden dat er nog andere afspraken op papier staan. Hoe bedoelt u dat dan?

De heer EIKENAAR (SP): Precies zoals ik het net zeg: dat ik er vertrouwen in heb dat we daar in gezamenlijkheid fatsoenlijk uitkomen. Dat is wat ik zeg en meer moet u er volgens mij ook niet achter zoeken. Wel wil ik zeggen dat in die discussies wat ons betreft de voorzieningen, de mensen en de buurten die in de knel komen uiteraard zwaar zullen wegen.

In mijn ogen is het een helder en concreet collegeprogramma. Dat zal niet iedereen met me eens zijn. Mevrouw De Boer, las ik op haar weblog, viel in slaap bij het lezen ervan. En voorzitter, ik heb echt te doen met mevrouw De Boer, want het proza dat in gemiddelde kamerstukken wordt voorgesteld, verhoudt zich tot dit collegeprogramma als een slaappil tot een peppil.

Mevrouw DE BOER (VVD): Even een kleine correctie: ik viel in slaap bij het bedrijfsplan van het Groninger Forum destijds. Dat klopt inderdaad, maar ik was hier zomaar doorheen.

De heer EIKENAAR (SP): Ik zag dat u in slaap raakte omdat u allemaal z'tjes op uw weblog schreef, dus vandaar. En als je in slaap valt van een peppil, dan raak je volgens mij in coma van een slaappil.

De opmerking van mevrouw De Boer inspireerde mij overigens wel om het collegeprogramma van 2002 nog eens door te lezen. Helaas was dat niet het spannende betoog dat ik na de kritiek wel had verwacht. Mevrouw De Boer mag mij na de vergadering uitleggen wat haar partij bedoelde in het collegeprogramma met de volgend zinsnede: "Het scheppen van randvoorwaarden voor een betere ontplooiing van jongeren in de stad door een integrale aanpak van onderwijs en welzijnsvoorzieningen in die wijken waarin sprake is van jongerenproblematiek." Nou, ik kan me helderder proza voorstellen. U mag het na de vergadering aan mij uitleggen.

Ook miste zij de financiële paragraaf in het programma. Ik vind die paragraaf zelf op pagina 30 en moet constateren dat die twee keer zo lang is als die uit het collegeprogramma uit 2002.

In de campagne heeft mevrouw De Boer al met het schaamrood op de kaken moeten erkennen dat het vorige college de ozb alleen maar nominaal heeft verhoogd. En dat het laatste college met de VVD daar ruim 8% bij op heeft gegooid. Ik ga die verhoging die wij doorvoeren graag inhoudelijk verdedigen.

Als de gemeente vele miljoenen moet bezuinigen vanwege een economische crisis, vinden wij dat wij het offer van gemiddeld vijf euro per jaar kunnen vragen van de burgers.

Mevrouw DE BOER (VVD): 5 miljoen, gedeeld door 180.000 inwoners, hoeveel is dat?

De heer EIKENAAR (SP): Het gaat om ozb hè, waar u het over heeft. U moet even de totale gemiddelde stijging nemen.

Mevrouw DE BOER (VVD): Ik heb het over de totale lasten.

De heer EIKENAAR (SP): Wij hebben het hier over afvalstoffenheffing en ozb. De afvalstoffenheffing gaat naar beneden. Misschien moet u die financiële paragraaf nog eens lezen.

Mevrouw DE BOER (VVD): Ja, dat kleine tabelletje inderdaad. Misschien is het wel handig om dat de totale lasten te noemen.

De heer EIKENAAR (SP): Ik vind dat te verdedigen, ook al omdat een groot deel van de burgers, de huurders, dat offer niet hoeft te brengen. Natuurlijk zijn er ook mensen met een koophuis, dat besef ik heel goed, die dat geld moeilijk kunnen missen. Ik zou graag de kwijtscheldingsmogelijkheden verruimd zien, maar dat mag helaas niet van het Rijk.

Samengevat: Dit is een collegeprogramma waarin volgens mij ook in hele moeilijke tijden hele sociale afspraken zijn gemaakt. Het is nu aan het nieuwe college dat we straks gaan installeren, als het goed is, om waar te maken dat ook de komende jaren onze stad een stad voor iedereen is. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Schroor van D66.

De heer SCHROOR (D66): Ja voorzitter, bedankt.

Met verbazing heb ik mevrouw De Boer en de heer Prummel aangehoord over het 'collegeprogramma zonder inhoud', waarbij ze het boekje omhooghielden om het te laten zien. Ik kan me haast niet aan de indruk onttrekken dat de fractiemedewerkers per ongeluk de eigen verkiezingsprogramma's in het rode käftje hebben gedaan. Een andere verklaring daarvoor heb ik niet, want het programma is namelijk een hartstikke inhoudsvolle agenda. Dat staat als een huis. Dus wat dat betreft begrijp ik het niet.

'Progressief met energie' is de titel waarin wij ons kunnen vinden. En ik moet eerlijk zeggen dat hij bij ons ook wel een beetje rood was, dat geef ik eerlijk toe, dus in dat opzicht kan ik wel met u meevoelen. Hij had ook wel wat groener gemogen hoor, wat ons betreft.

Mevrouw DE BOER (VVD): Als ik dan even doordenk, mijnheer Schroor, dan heeft u zich met úw verkiezingsprogramma misschien wel gebaseerd op het vorige collegeprogramma.

De heer SCHROOR (D66): Ik ga u daar zo mee helpen, mevrouw De Boer.

'Progressief met energie', een goede titel die bij D66 past. Het is een vooruitstrevend programma. Wij zijn een vooruitstrevende partij, wij denken wél na over wat er in de toekomst op ons afkomt en wij zijn bereid om in economisch moeilijke tijden te blijven investeren in werkgelegenheid en in onze economie.

D66 is de verkiezingen ingegaan met een 'anders ja'-geluid. Voor ons was heel belangrijk dat er ook daadwerkelijk andere accenten gelegd zouden worden en we ons progressief-liberale geluid in het collegeprogramma goed een plekje konden geven. De zin: 'we gaan uit van de kracht van mensen, het zijn de inwoners die de stad maken' is daar een fantastisch voorbeeld van. Ook zijn we tijdens de collegeonderhandelingen gestart met een open vraag aan de bevolking: kom met een goed idee; een hartstikke leuk proces om ons ook tijdens de vorming van een collegeprogramma te laten inspireren. Dat heeft uiteindelijk 116 reacties vanuit de bevolking opgeleverd. Daar zaten voorstellen bij als touwtrekken voor zwaarlijvigen, die, zoals u zich kunt voorstellen, hier geen plekje hebben gevonden. Maar er waren ook hartstikke goede voorstellen bij die we in dit collegeprogramma hebben meegenomen en waar we de komende tijd ook nadrukkelijk naar gaan kijken. Dit initiatief was een experiment waar we de komende jaren wat mij betreft mee doorgaan.

Mevrouw DE BOER (VVD): Is dat echt een punt wat D66 heeft binnengehaald? Had het er zonder u waarschijnlijk niet ingestaan? Was de PvdA daar geen voorstander van, omdat deze partij aan het eind van de vorige collegeperiode riep om meer burgerparticipatie?

De heer SCHROOR (D66): Ik kom daar straks even op terug. Dus als u mij even die tijd geeft? Maar u begint al met ons mee te denken. En dat is een goede ontwikkeling, ik zie het al gebeuren.

Even iets over de totstandkoming van het collegeprogramma. Hoe is dat nou gegaan. De partijen en de vertegenwoordigers daarvan moesten eerst uit hun verkiezingsstrijd komen. We zien ook een aantal partijen die er nog een beetje inzitten. Gekeken naar mijn partij en bijvoorbeeld de SP lagen wij van de vier partijen in eerste instantie programmatisch natuurlijk het verst van elkaar vandaan. Door vooral op zoek te gaan naar overeenkomsten tussen de partijen bleek dat de eerdere gedachteklouwen goed te overbruggen waren. Natuurlijk blijven er verschillen over, dat is ook gezond. Maar met geven en nemen, in combinatie met ook eens een keer over je eigen schaduw heen kunnen stappen, zijn we gekomen tot een gezamenlijk gedragen programma voor de komende vier jaar. Ook kom je dan soms

voor verrassende ontdekkingen. Terwijl Arjan de Rooij en Karin Dekker luidkeels *De Internationale* ten gehore brachten, waren Jannie Visscher en ik het eens over de op het individu gerichte aanpak bij de re-integratie. Ja, Betty en Robert, jullie hebben echt wat gemist.

Mevrouw DE BOER (VVD): U blijft een beetje in vaagheden praten. Zou u wat concreter kunnen worden? Welke dingen waren er te overbruggen? Noemt u eens een paar voorbeelden.

De heer SCHROOR (D66): Ik begrijp uw ongeduld, maar ik heb acht minuten en ik kom er zo aan toe, mevrouw De Boer.

Samen kiezen de vier partijen ervoor om in economisch zwaar weer te blijven investeren in de stad en zeker ook in belangrijke projecten, zoals de tram, het Forum, Meerstad en de Zuidelijke Ringweg. Juist nu. Dat schept banen en economische voorspoed en dat zorgt ervoor dat onze zeer compacte stad ook bereikbaar blijft.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, dan heb ik toch een vraagje voor de heer Schroor. Wat gaat er nu gebeuren als die tram meer kost dan de 229 miljoen euro die u er zelf aan hebt willen besteden? U hebt ooit toegezegd dat die er dan niet komt, houdt u zich aan uw woord?

De heer SCHROOR (D66): Voorzitter, in het collegeprogramma staat heel duidelijk dat wij verdergaan met de plannen rondom de regiotram, conform zoals we dat een tijd geleden hebben besloten, binnen die kaders. Die kaders zijn wat ons betreft leidend en staan ook keurig beschreven in het collegeprogramma.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, betekent dat dat D66 geen steun zal verlenen aan het bouwen van een regiotramtraject wanneer het meer dan 229 miljoen euro kost?

De heer SCHROOR (D66): Voorzitter, ik heb geen behoefte om op 'stel dat'-vragen in te gaan. Volgens mij komen de cijfers en de exacte gegevens deze zomer nog op de agenda te staan en dan ga ik daarover graag met u in debat.

Voorzitter, dat brengt mij op de bezuinigingen. Structureel 45 miljoen euro bezuinigen gaat niet vanzelf. We zullen stevige keuzes moeten maken waarvan iedereen in meer of mindere mate wat van gaat merken. Het heeft ook een grote impact op onze eigen organisatie. Maar liefst 23,6 miljoen euro zal hiermee gemoeid zijn. Niet in de laatste plaats door de forse bezuinigingsopgave heeft de vorming van het college zeven weken geduurd. We zijn daarbij, zoals u zult begrijpen, niet over één nacht ijs gegaan. Niettemin was er na het bestuderen van het totaalpakket niet genoeg over om een kleine lastenverzwaring te voorkomen. Wij hebben ons steeds hard ingezet om de lastenverzwaring zo klein mogelijk te houden, wat heeft geresulteerd in verlaging van de beoogde lastenverzwaring van 5 miljoen naar 4 miljoen en wat heeft geresulteerd in een gemiddelde stijging van de jaarlijkse woonlasten vanaf 2011 met 5 euro. De gemeentelijke organisatie veranderen is een topprioriteit. We zullen starten met een intensieve slag om de organisatie om te vormen tot een dienstverlenende organisatie. We zetten daarbij een stip aan de horizon. In 2020 moet de gemeentelijke organisatie structureel hervormd zijn om optimaal op de burger gericht te kunnen opereren. Wat mij betreft is 2020 echter te ver weg. In 2020 moet het er stáán. De komende jaren gaan we er wat mij betreft keihard aan werken om dit voor elkaar te krijgen.

Tot slot, en nu ga ik mevrouw De Boer en de heer Prummel even helpen. Waarom is dit collegeprogramma voor D66 een goed programma?

Werken: de economie van Groningen staat centraal. Met als concreet voorbeeld: we gaan een economisch stimuleringsprogramma uitvoeren met praktische activiteiten op het gebied van dienstverlening, vestigingslocatie, internationale samenwerking op het gebied van handel, innovatie en kennis.

Wonen in de stad: er komt voldoende aanbod voor alle doelgroepen, met als voorbeeld: meer mogelijkheden voor particulier opdrachtgeverschap, voldoende huisvesting voor jongeren, maatwerking als het gaat om normering en meer zeggenschap over de eigen woonomgeving door het inzetten van nieuwe methodieken en instrumenten om die zeggenschap ook daadwerkelijk vorm te gaan geven.

Mevrouw DE BOER (VVD): Gaat u ook zorgen dat er geld bij komt bij die economische maatregelen? Voor dit jaar was het incidenteel geregeld, dus er moet wel geld voor worden vrijgemaakt. Hoeveel?

De heer SCHROOR (D66): Natuurlijk, zonder geld kun je geen nieuwe accenten leggen, dus wij zullen ons absoluut inzetten om het optimale voor onze economie voor elkaar te krijgen, maar daar komen wij natuurlijk straks in de voorjaarsnota op terug. Dat kunnen we nu nog niet doen.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, mag ik nog een aanvullende vraag stellen? Mijnheer Schroor, u hebt toch niet uw handtekening hieronder gezet zonder dat u geld kreeg voor het budget, want dat is echt een beginnersfout hoor. Echt waar. De truc die de PvdA ook heel vaak landelijk heeft uitgehaald, is dat ze je een prachtige portefeuille geven, maar je er vervolgens geen budget bij geven. Daar moet u wel voor oppassen hoor.

De heer SCHROOR (D66): Mijnheer Prummel, dat is nou essentieel. Dan kijk ik even naar u en ook naar mevrouw De Boer. Waar het in dit geval om gaat, is vertrouwen. En als je geen vertrouwen hebt dan moet je überhaupt niet in een college stappen. Als je geen vertrouwen hebt, had je dit proces niet moeten starten. Als je geen vertrouwen hebt, kom je ook niet in dit proces. Dat is ook wel gebleken. En op basis van dat vertrouwen, dat rotsvast is wat ons betreft, zullen wij u straks in de voorjaarsnota laten zien dat er op alle portefeuilles, maar met name op wat er in dit collegeprogramma als leidraad staat, budgetten bijkomen, zodat we ook werkelijk die accenten kunnen leggen die voor het komende college, maar ook voor D66 heel belangrijk zijn.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, ik heb nog een andere vraag. Vier jaar geleden stond uw vorige fractievoorzitter hier en die was behoorlijk aan het reageren op het college dat toen aantrad. En als je ziet dat dit programma toch ook wel doorborduurt op het programma van vier jaar geleden, dan is het toch wel frappant dat u nu heel erg voor bent waar u vier jaar geleden heel erg tegen was en zelf ook tegen de wethouders hebt gestemd. Blanco weliswaar, maar in ieder geval niet voor. Kunt u dat verklaren?

De heer SCHROOR (D66): Dat verklaar ik als volgt, mevrouw Jongman. Dit collegeprogramma is een wezenlijk ander programma dan wat er vier jaar geleden voorlag. Dit programma, en ik ben net bij punt 2 en ik heb er nog een stuk of vijf, laat zien waar andere accenten gelegd worden. Dit programma heeft hele andere ambities, zelfs in hele moeilijke economische tijden. D66 staat volmondig achter dit programma en dat heeft onze ledenvergadering gisteren ook volmondig bevestigd.

Mevrouw DE BOER (VVD): Zou je kunnen zeggen dat u eigenlijk het meest heeft binnengehaald van alle vier partijen?

De heer SCHROOR (D66): Voorzitter, ik kom bij punt 3.

Leven in de stad: wij zetten in op een bereikbare stad met een focus op hoogwaardig openbaar vervoer in de vorm van een tram en we zetten in op voldoende fietsenstallingen. Fietsen is ook belangrijk in onze stad.

Onderwijs in de stad: Groningen ...

De VOORZITTER: Mijnheer Schroor, u bent aan het eind van uw spreektijd.

De heer SCHROOR (D66): Ik had er nog zoveel, mevrouw de Boer, maar ik pak de belangrijkste er nog even uit.

De VOORZITTER: Mevrouw De Boer is wel tevreden.

De heer SCHROOR (D66): Ze zit al een beetje te glunderen, ik zag het.

Onderwijs in de stad: Onderwijs is natuurlijk een punt waar wij ons altijd enorm voor hebben ingezet, het hoger onderwijs en het basisonderwijs. Het is ook heel keurig en heel goed in dit collegeprogramma terechtgekomen. En met name de verbinding leggen tussen het onderwijs en het

bedrijfsleven, om op die manier op het gebied van innovatie verder te komen, op het gebied van werkgelegenheid verder te komen, op het gebied van stages en om op die manier een heel aantrekkelijke werkgever voor vele bedrijven te kunnen zijn in de toekomst. Want we krijgen te maken met een enorme vergrijzingsproblematiek. Groningen heeft één unique selling point: wij barsten hier van de hoogopgeleide talentvolle mensen en dat gaan we de komende jaren heel stevig neerzetten. En wat D66 betreft hebben wij alle vertrouwen in dit collegeprogramma en in onze partners. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Seton van de CDA-fractie.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel.

Het klinkt misschien gek, maar wat ben ik blij dat het college er is. Niet per se dit college, maar dat er in ieder geval een college is. Want er was de laatste weken absoluut niets te beleven in de Groningse politiek. Alles op de automatische piloot: introductie hier, conformstukje daar, zelfs in de politieke wandelgangen leek het uitgestorven en dan wilde het ook nog maar niet opschieten. Er was dan ook geen beter nieuws dan dat het nieuwe college er was en de witte rook werd met gejuich begroet. Vanaf deze plek ook de felicitaties voor de coalitievormende partijen.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Ik vind dit een uiterst deemoedige CDA-fractie. Daar had u toch wat aan kunnen doen? Wat vuurwerk, kom op: dualisme! Hup!

De heer SETON (CDA): Ja, voorzitter, het is jammer, ik mag niet uit de coalitieonderhandelingen klappen, maar vuurwerk kunt u altijd van mij krijgen. Maar als er een college wordt gevormd, dan wachten wij netjes af wat er komt en ik geef nu een reactie daarop en ik was nog maar in mijn inleiding.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Het siert u dat u niet uit de collegeonderhandelingen klapt, maar nu de formateur van dat college dat heeft gedaan, denkt u dan niet dat u dat ook zou mogen doen?

De heer SETON (CDA): Nee, dat denk ik helemaal niet. Dan kent u mij ook helemaal niet.

Direct na de presentatie van de collegeploeg en zijn programma waren de kwalificaties niet van de lucht. Uiteraard waren de onderhandelaars moe maar tevreden, dat is logisch. Vanuit de oppositie kwam de reactie dat het programma te vaag was. En voorzitter, eerlijk gezegd vind ik die kritiek te gemakkelijk. Natuurlijk is het een programma op hoofdlijnen en uiteraard heb ik ook last van die ronkende linkse teksten die we al kennen van vier jaar geleden. Maar de grootste kritiek moet zijn op de inhoud en niet op de mate van detaillering. 'Waar hebben ze nu zoveel tijd voor nodig gehad', bekt lekker voor de camera, maar wat stel je daar inhoudelijk tegenover?

Wij zien in het collegeprogramma veel terug van het beleid van vier jaar geleden en niet een antwoord op de veranderde omstandigheden. Dit is zo 2006. Kijk maar eens naar de verkiezingsuitslag en de vertaling daarvan. Vooropgesteld, ik ben zeker iemand van het kamp dat stelt dat meerderheden uiteindelijk de stad besturen en ik kan ook tellen. Ja, er is nog steeds een meerderheid voor de twee verkiezingsitems: het Forum en de tram. Links en D66 hebben 22 van de 39 stemmen en dus is er een volkomen democratische legitimatie voor het doorzetten van welk plan dan ook. Maar als je dan toch aan het tellen bent, zie je dat diezelfde partijen er per saldo vier zetels op achteruit zijn gegaan. Dat links haar meerderheid heeft verspeeld en dat D66 als enige winnaar de verliezen van de PvdA en de SP moet goedmaken. En als je dan nog verder kijkt, zie je dat de partijen die fel tegen Forum of tram zijn geweest samen juist vier zetels hebben gewonnen. Nogmaals, ik respecteer de meerderheid, maar ik respecteer ook het signaal van de kiezers die ook vanuit het politieke midden de Stadspartij en de VVD aan hun winst geholpen hebben. En wat doet het college met deze optelsom die even waar is als de optelsom van de meerderheid? Helemaal niets. Ik zie in het programma opnieuw veel grote verhalen, maar verontrustend weinig over datgene wat grote delen van de stad zo bezighield en houdt. Het is alsof het college even de adem inhield na de verkiezingen, maar nu weer opgelucht durft uit te blazen: we kunnen weer verder.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Wat had de heer Seton zich dan voorgesteld? Hadden wij moeten zeggen: er is nog een meerderheid voor de tram, zij het minder groot, maar omdat de tegenstanders gegroeid zijn, doen we het maar niet? Hoe legt u dat democratisch uit?

De heer SETON (CDA): U maakt er een zwart/wit-stelling van, want 'dan doen we het maar niet'. Dat is het omgekeerde van wat ik zeg. Er is een meerderheid en u zegt: ook al is die meerderheid is er, dan doen we het maar niet. Dat zou natuurlijk onzin zijn. Maar in de manier waarop je als college omgaat met dit soort items die in de verkiezingen een belangrijke rol hebben gespeeld en die toch ook een duidelijk signaal van de kiezers hebben opgeleverd, daar zie ik te weinig van terug. Als u zonet in de discussie over het Forum tegen mevrouw De Boer zegt: niks aan de hand, dan is dat niet het signaal dat die kiezers willen horen. Dan had ik gewild dat u duidelijk had gemaakt dat u de uitslag hebt gezien en dat u bereid bent om te kijken naar de kritiek. U hoeft uw plannen niet opzij te gooien, maar wat meer empathie naar de stad toe mis ik in het programma.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dat is dus een pleidooi voor *windowdressing*, want je kunt niet een halve tram aanleggen. Je kunt niet een half Forum aanleggen. U pleit er dus gewoon voor dat de PR anders moet en daarna doorgaan. Dat is wat u zegt.

De heer SETON (CDA): Dan begrijpt u niet, maar dit is de afgelopen vier jaar al wel vaker fout gegaan, dan begrijpt u onze instelling niet. Kijk, aan PR heb ik net zoals u een vreselijke hekel, we zeggen het een en doen intussen toch het ander. Mijn kritiek is juist dat er, ook als u nog steeds een meerderheid hebt voor het Forum en de tram –ik ben zelf ook voor de tram als het geld ervoor is, dus u hebt in mij ook een medestander op onderdelen- maar dan nog moet je laten zien dat je daar ook iets mee doet, met al die mensen die zich zorgen maken over het geld, over de inpassing, over de effecten in hun eigen omgeving van die tram, of die zorg hebben over het geld van het Forum. En dat zie ik niet terug.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, we hebben onze vingers blauw gepend over burgerparticipatie. We hebben gezegd dat je dat veel beter moet doen. Er staan stukken in het programma over hoe je als organisatie anders moet reageren op signalen uit de stad en uiteraard moeten wij dat als politici ook. Wat moet u nog meer?

De heer SETON (CDA): Dan komen we op die discussie over burgerparticipatie en dat ga ik niet redden in die acht minuten. Als u het niet erg vindt, ga ik nu even door.

Mevrouw DE BOER (VVD): Ik wilde er nog even een element aan toevoegen, want u vergeet volgens mij een ding. Het is maar wat de meerderheid in dit geval waard is, want de SP is in feite ook tegen het Forum en D66 heeft ook altijd de nodige kritiek gehad.

De heer SETON (CDA): Dank voor die aanvulling. Dat belooft wat voor de komende vier jaren. Ten tweede valt op dat de ambities van het vorige college nog onversneden recht overeind staan, terwijl er toch beduidend minder geld is dan eerst. Voor het bereiken van die 'stip op de horizon' laten we ons niet door een economisch dipje tegenhouden, lijkt het college te zeggen. Maar dan heb je al snel meer visie dan geld. In hoeverre is dit programma nu anders vanwege de economische recessie? Wij vinden het goed dat er op de overheid bezuinigd wordt, maar dat had wat ons betreft wel meer mogen zijn. Met de economische recessie en cultuurverandering als stok achter de deur is dit hét moment om legitiem stevig in te grijpen in de organisatie die in de jaren van overvloed gegroeid is tot de huidige omvang. En niet vanuit de populistische opvatting dat ambtenaren zitten te niksen en dat je daar dus pijnloos op kunt bezuinigen, want het tegendeel is waar. Maar wel omdat verantwoord bezuinigen ook kan betekenen dat je je ambities inperkt en aanpast aan de grootte van je portemonnee, in plaats van dat je je portemonnee aanpast aan je ambities. En dat brengt me dan gelijk bij de ...

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, de heer Seton zegt dat er wel wat dieper gesneden had kunnen worden in de eigen organisatie. Ik vraag me af waarop u dat baseert, want het is een fors

bedrag, dat moet u toch met me eens zijn en dat gaat allemaal niet pijnloos wat we allemaal gaan aanpakken.

De heer SETON (CDA): U herhaalt in feite wat ik zei: ik ben blij dat er bezuinigd wordt en inderdaad, het zal niet pijnloos zijn, maar wij zouden daar verder in hebben willen gaan dan het college, omdat je aan de andere kant ook maatregelen neemt die de burger geld kosten. En als je meer in de overheid had gesneden, ik heb dat in de campagne ook meermalen gezegd, dan hoef je daar, aan die kant, minder te doen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Mijn vraag is hoe u kunt beoordelen dat er blijkbaar meer gesneden zou kunnen worden in uw ogen.

De heer SETON (CDA): Dat kan altijd. Je kunt altijd dieper snijden, tot er geen ambtenaar meer over is. Dus dat is gebaseerd op keuzes die je maakt vanuit je eigen politieke instelling. En dat u daar een andere keuze maakt begrijp ik, maar u moet niet net doen of dit het uiterste is wat je kon bereiken.

De VOORZITTER: Dan bent ook u bijna aan het eind van uw spreektijd, dus u rondt af neem ik aan.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, in deze beperkte tijd kan ik niet alles langsgaan en gelukkig hebben we vier jaren om samen met het college over de volle breedte te discussiëren. Ik wil nu nog wel kwijt dat we blij zijn met het aangekondigde veiligheidsbeleid, tevreden zijn met de status quo van coffeeshops en dat er blijvend wordt ingezet op cameratoezicht, dat had ook anders kunnen gaan. Daar heb ik links wel eens anders over gehoord en wellicht is dat de zegenrijke invloed van D66. Dat is sowieso al een partij waarop we gaan letten, want zij hebben de sleutel om al te links beleid weer wat meer naar het redelijke te trekken. Die kans hadden we in de vorige periode niet en die zullen we nu met beide handen aanpakken. Want wij blijven scherp op veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid; al die zaken die de mensen in de wijk belangrijk vinden. We willen zien dat de banden met de ondernemers worden aangetrokken, dat de binnenstad meer aandacht krijgt en dat burgerparticipatie nu eindelijk vorm krijgt.

Conclusie, voorzitter: met dit college zijn we niet blanco begonnen, terwijl zowel de verkiezingsuitslag als de economische omstandigheden daarom vragen. Er wordt stevig, maar aan dezelfde weg, getimmerd. Misschien is het een voordeel dat het allemaal nog wat vaag is, dan kunnen we nog flink wat bijstellen. En het CDA zal zich met ziel en zaligheid inzetten om juist dat te doen, in samenwerking met coalitie en oppositie.

Ten slotte: net als vier jaar geleden zullen wij niet vóór het college, maar blanco stemmen. Maar ook, net als vier jaar geleden, bieden wij een uitgestoken hand en een open constructieve opstelling aan om gezamenlijk deze periode, die niet altijd makkelijk zal zijn, de stad te besturen. Dank u wel.

De VOORZITTER: En ik weet dat u zich realiseert dat u niet blanco kunt stemmen en dat u daardoor tegen zult stemmen.

Dan is het woord aan mevrouw Jongman, van de ChristenUnie-fractie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter, allereerst gelukwensen aan het nieuwe college: 'Progressief met energie'. Dat woord progressief past wel bij de ChristenUnie, want onlangs werd gekopt in een column: 'Onvervalst protestantse ChristenUnie kiest voor een progressief sociaal profiel'. Maar goed, wij gaan ook weer niet zover als een ex-CU'er in Leeuwarden die een nieuwe partij heeft opgericht: een Progressief Christelijke Partij. Zover gaan wij niet, wij blijven ChristenUnie, christelijk en sociaal.

Vooraf moet ons eerst ook iets van het hart. Want wij vragen ons met anderen af waarom tegenwoordig van alles een hele glossy versie moet verschijnen. Het collegeprogramma *Parels aan de ketting*, straks krijgen we nog een *Karin* of een *Jannie*-versie glossy. Wat ons betreft kan het in deze tijden best een beetje minder, want als het college 5 euro per huishouden meer gaat vragen, dan wat ons betreft ook minder glossy uitgaven. Een paar bedrukte A4'tjes geven even goed de inhoud weer als een hele mooie gedrukte versie. En daar is de duurzaamheid mee gediend. Een van de wethouders gaat dat thema oppakken en alhoewel het een druppel op de gloeiende plaat is, vinden wij dat het gaat om het principe.

In algemene zin over dit collegeprogramma: er staan hoge ambities in verwoord. Deze hebben wat ons betreft een redelijk passieve uitkomst en geven veel onduidelijkheid. Dat komt door zinsneden in de tekst als 'we laten het aan de markt' en 'we stimuleren initiatieven', bijvoorbeeld het Ebbingekwartier en de Gelkingestraat. Nou, aan het Ebbingekwartier moet je wel heel hard trekken en stimuleren van initiatieven alleen is niet voldoende. Er staan ook zinsneden als: 'we zoeken naar' of 'we proberen'. We vinden het een gemiste kans dat een aantal onderwerpen niet wat beter onderbouwd is. Ook valt het ons op dat er veel aandacht is voor het individu en minder voor het collectief van verenigingen, maatschappelijke organisaties en gezinnen. De ChristenUnie redeneert juist vanuit het 'samen' en vindt dat mensen niet op een onbewoond eiland wonen. Dat kan ook al helemaal niet in deze stad. Wij vragen ons dan af of dat toch de invloed is van D66, maar als je het hele programma bekijkt, dan valt toch op dat het grotendeels een voortzetting is van oud beleid. En het frappante is, wat ik al eerder zei, dat D66 vier jaar geleden heel erg tegen dit programma, wat nu voortgezet wordt, in is gegaan. We vragen wat er nieuw in is waarmee D66 akkoord is gegaan.

De heer EIKENAAR (SP): Volgens mij moeten we alle 'samen'-woorden eens gaan tellen. Volgens mij komen ze tot in den treure terug op elke bladzijde.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik zie dat wel terug bij burgerparticipatie. Maar ik mis het collectief in hoe je naar de samenleving kijkt. Die verenigingen en het maatschappelijke middenveld. Dat is wat ik dan toch mis. Ik zie meer het individu hierin verschijnen.

Maar goed, als altijd beoordelen wij colleges op hun daden en dus gaan wij de komende vier jaren kijken wat er van al die ambities terecht gaat komen.

Ik heb vier punten over dit collegeprogramma: ik heb een minnetje, ik heb een vraagteken, ik heb een plusje en een uitroepteken.

Ik begin bij het minnetje: alhoewel het nieuwe college aangeeft geen nieuwe vergunningen te willen afgeven voor de coffeeshops, willen wij als ChristenUnie heel graag de coffeeshops letterlijk uitroken. 'Een joint in de morgen lijkt een dag zonder zorgen', zegt men. Alhoewel niet gebaseerd op ervaring in onze fractie, schijnt het zo te zijn. Maar ik weet niet of het zo is, helaas wordt helemaal vergeten dat dit geen garantie biedt voor een zorgeloos bestaan en al helemaal niet voor een goede gezondheid. Wat ons betreft heeft softdrugshandel criminele elementen en ik vraag me echt af waarom dit college dit wil witwassen. Wij vinden dit onbegrijpelijk en zijn hier faliekant op tegen.

Daarentegen heeft het nieuwe college wel oog voor een ernstige vorm van criminaliteit.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Is het de ChristenUnie bekend dat het Nederlandse softdrugsbeleid ertoe heeft geleid dat binnen de Westerse wereld weinig contact is tussen mensen die softdrugs en harddrugs gebruiken? Zou u dan liever zien dat iemand die harddrugs pusht ook andere mensen softdrugs gaat leveren, zodat deze op de markt verstrengeld gaan raken?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Is het de heer Prummel ook bekend dat op het moment dat je harddruggebruiker bent en verslaafd bent, dat je ooit begonnen bent met softdrugs? In die zin wilde ik de discussie afsluiten. Want het college heeft gelukkig wel oog voor ernstige vormen van criminaliteit.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Mevrouw Jongman heeft mij een vraag gesteld.

De VOORZITTER: We gaan elkaar toch niet over en weer vragen stellen, hè? Nee, dat gaan we niet doen. Mevrouw Jongman kan haar betoog vervolgen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Een ernstige vorm van criminaliteit is mensenhandel. In het vorige collegeprogramma stond nog wel iets over de tippelzone vermeld en nu staat daar helemaal niets over. Zoals u weet gaat de veiligheid van de vrouwen daar ons zeer na aan het hart. Dus we vinden het jammer dat u daarover niets hebt opgenomen, maar ook daarover zullen wij het college op zijn daden volgen.

Een minnetje wat ons betreft ook voor de teksten over de Wmo. Daar staat: 'slimmer omgaan met de beschikbare middelen'. Onze fractie denkt echt dat we dat nu al doen. Wie iets nodig heeft, krijgt iets en de Wmo is geen zak van Sinterklaas waar onbeperkt cadeautjes uit komen. Ik vind het jammer dat het op deze manier in de tekst is gekomen.

Het vraagteken: waar wij moeite mee hebben, is de vooruitziende blik op de financiën. Wij vinden het heel erg goed dat het college gaat kijken naar de eigen organisatie. Maar als je kijkt naar de scope van die reorganisatie -tien jaar-, dan vraag ik mij af hoe een college in vier jaar tijd 23,6 miljoen kan gaan besparen. Ik zie het wel in de begroting, maar ik ben heel erg benieuwd hoe ze dat gaan doen. Ik vraag me ook af hoe je nu al een dekking kunt zoeken in de structurele vrijval van het Wmo-budget en dat tegelijkertijd wordt gedacht aan het heffen van een eigen bijdrage, want voor beide zaken geldt een verband en voor beide zaken geldt wat ons betreft: dat doen we nu niet. Wat wel van dit geld zou kunnen en hoeveel mensen er überhaupt een eigen bijdrage kunnen betalen en of die eigen bijdrage niet meer uitvoeringskosten gaat vragen en wat het aan inkomsten oplevert, is allemaal een groot vraagteken voor ons. De bezuiniging van 6,5 miljoen bij voorzieningen roept ook vragen bij ons op. Over wie gaat het? Waarom doen we dat? Mensen en organisaties in de stad willen heel graag weten wat hen boven het hoofd hangt. Het geeft veel onduidelijkheid. En dan heb ik het nog niet eens over de overschotten bij de WWB. Daar staat nu al dat die worden toegevoegd aan de algemene reserve. Dan vraag ik me toch echt af: hoezo overschotten? Want de gemeenteraad heeft tot dusver alleen maar vergezichten gekregen van tekorten. Ook een groot vraagteken voor onze fractie. Als we dit allemaal optellen, vragen we ons af of die bezuinigingsronde wel voor elkaar komt, want er wordt vervolgens nergens anders op bezuinigd. Wij zullen daarin het nieuwe college scherp volgen.

Een plus na dit grote vraagteken: dat is wat ons betreft het doorgaan van de grote projecten: het Groninger Forum, de regiotram, de Zuidelijke Ringweg en Meerstad. Het is goed dat het nieuwe college deze thema's onverminderd energiek oppakt. Als altijd vindt de ChristenUnie dat je in tijden van bezuiniging niet roekeloos met geld om mag gaan, maar op het moment dat het geld er is, is het goed om te investeren in de economie van de stad, in de bereikbaarheid en in een goed woonklimaat. We vinden het wel opmerkelijk dat er in de tekst staat *als* de regiotram er komt.

Een ander punt betreft de sociale huurwoningen. Ik zou het nieuwe college willen oproepen om eens te bevorderen dat die inkomenstoets gehandhaafd wordt, want nu woont een aantal mensen met hoge inkomens in zo'n sociale huurwoning. Wat ons betreft zou het in een sociale stad zo moeten zijn dat iemand met een te hoog inkomen niet in een sociale huurwoning woont.

Als laatste het uitroepteken: het kan gezien ons profiel, wat ik al eerder geschetst heb, niet anders dan dat wij een aantal zaken kunnen onderschrijven: de sterkste schouders de zwaarste lasten, de zinsnede over sociale cohesie, de openheid die de overheid naar haar inwoners moet uitstralen en mensen op tijd betrekken bij besluitvorming. Dat heeft onze hartelijke instemming.

Alles overziende zullen wij dit college op zijn daden beoordelen. En zoals net aangegeven hebben we nog wel wat scherpe kanttekeningen en missen we nog wel wat christelijke punten in het programma, maar wij vinden wel dat er na acht weken een nieuw bestuur klaar moet staan om de stad te besturen. Wij zullen daarom de voorgestelde wethouderskandidaten onze stem geven.

Tot slot nog een reactie op de heer De Vries die sprak over het publieke debat, ambtenarenondersteuning bij de collegevorming en het aanwijzen van een hoofdonderhandelaar. Ik sluit me aan bij anderen die gezegd hebben dat het goed is om zo'n debat te organiseren. Alhoewel ik eerst wat sceptisch was, is het ons ook goed bevallen. Ambtelijke ondersteuning: het dossier ziet er indrukwekkend uit, dus het is heel goed om daar informatie over te krijgen. En die hoofdonderhandelaar: laten we het van de situatie laten afhangen, maar ik hoop niet op een Rotterdamse situatie hier. Ik dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan mevrouw Krüders van de fractie van Student en Stad.

Mevrouw KRÜDERS (Student en Stad): Allereerst wil ik natuurlijk de vier fracties feliciteren dat ze samen uit deze onderhandelingsperiode zijn gekomen. Via twitter-updates volgde ik de onderhandelingen op de voet. Er kwam vaak naar voren: 'belangrijke dag', 'positief', 'vol goede moed', 'ik heb er zin in', 'terugkoppelen met de partij' en ga zo maar door. Dan is het nu eindelijk de tijd dat wij als raad hierover ons oordeel mogen vellen.

Het is een stuk waar we het op hoofdlijnen eigenlijk niet mee oneens kunnen zijn.

De heer DE VRIES (PvdA): Mevrouw Krüders, u wilt toch niet beweren dat ik getwitterd heb?

Mevrouw Krüders (Student en Stad): Nee, ik zou niet durven, mijnheer De Vries. Voor de rest spreekt het voor zich, denk ik. Ik denk dat de persoon in kwestie heel goed weet over wie ik sprak.

Ik zei dat het een stuk is waar we het op hoofdlijnen eigenlijk niet mee oneens kunnen zijn. Een stukje politiek proza zou ik het willen noemen. Op zich is dat een positieve constatering.

Tijdens de openbare onderhandelingen heeft mijn partij al aangegeven dat het nieuwe college er moet staan met een sterk mandaat. Er komen zware jaren aan voor deze stad en de beslissingen die genomen moeten gaan worden, moeten op een brede steun kunnen rekenen. Om dit college te kunnen steunen in zijn mandaat, is het zaak dat niet alleen mijn partij, maar ook de stad weet wat dit mandaat inhoudt. In dat opzicht kan ik mijn voorganger Finn van Leeuwen noemen. Ik citeer: "Het is meer een etalageprogramma dan een overzicht van heldere keuzes. Toch zullen er keuzes gemaakt moeten worden."

De korte vraag die wij blijven houden bij het lezen van dit stuk is in één woord samen te vatten, namelijk: hoe? Het programma geeft aan dat het om hoofdlijnen gaat. Deze hoofdlijnen hebben 39 pagina's nodig gehad. We worden nog steeds erg afhankelijk gesteld van de jaarlijkse begrotingen en beleidsdocumenten die nog naar ons toe zullen komen. Wat dat betreft wordt er ons op dit moment maar een ontzettend klein kijkje in de keuken gegund.

Ik wil graag even stil staan bij de vier verschillende clusters en als laatste de financiën.

De cluster Werken. Toen wij de ambities van het college onder het eerste kopje doornamen, was het alsof wij ons eerste speerpuntenprogramma aan het lezen waren. Kennis als economische motor, het vestigingsklimaat voor ondernemers en studenten verbeteren en het laatste punt: een aantrekkelijke binnenstad, ook tijdens de uitvoering van bouwwerkzaamheden. Deze cluster kreeg dan ook veel krullen, maar ook nog heel veel 'hoe dan?' in de kantlijnen. Investeren, inzetten, continueren, uitbreiden; allemaal heel erg mooi, maar heel erg wijs worden we er niet van.

De prominente plek die het Akkoord van Groningen gaat innemen, stemt ons tevreden. Niet alleen dat het Akkoord ingezet gaat worden om de kennis te gaan toepassen, maar ook om te kijken welke rol het Akkoord kan gaan vervullen ten aanzien van ondernemers en hoe het internationale netwerk van onze Akkoordpartners beter gebruikt kan gaan worden.

Ten aanzien van het onderdeel Werk en Inkomen had mijn fractie graag een ambitie willen zien om zoveel mogelijk mensen duurzaam aan het werk te hebben en te houden op de reguliere arbeidsmarkt.

Een compliment voor het feit dat jongeren en studenten deze keer een prominentere plek mogen innemen in vergelijking met het vorige programma, want daar werden wij alleen bij huisvesting genoemd. Dat mag ook wel, gezien de uitspraken die gedaan zijn over jongeren tijdens de verkiezingen. De waarde van deze groep zal met het oog op de toekomst, namelijk de vergrijzing, alleen maar groter worden.

Ten aanzien van het cluster Wonen: dit begint ook met een ambitie waarover wij erg te spreken waren. Voldoende betaalbaar aanbod voor alle doelgroepen in de stad: jongeren, studenten, starters, gezinnen en ouderen. Dit zorgt automatisch voor een natuurlijke doorstroming van de huisvesting. Maar die huizen staan er morgen nog niet. De taakstelling van 1150 te bouwen woningen wordt inderdaad gehaald. Dat is mooi, maar dat is niet goed genoeg. Vooral niet als we willen dat die jongeren en studenten hier blijven komen, maar ook dat ze hier moeten kunnen blijven wonen. Waar is dan die ambitie? De heer Gijsbertsen sprak net over de blik naar de toekomst. Niet voor niets is er door onze raad gesproken over dat het college ook moet gaan kijken naar wat uw opvolgers in het nieuwe college zouden moeten doen, namelijk het college na 2014.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Volgens mij geeft het programma ook duidelijk aan dat wij niet alleen hier ophouden, maar dat we ook kijken naar wat de behoefte aan studentenhuisvesting in de toekomst is en dat we ook onze voorbereidingen daarvoor willen treffen.

Mevrouw KRÜDERS (Student en Stad): Goed, dan zal ik de zin verder afmaken in aansluiting op uw punt, want wij zijn namelijk teleurgesteld dat de ambities ten aanzien van jongerenhuisvesting nu en in de toekomst en ten aanzien van starters niet terugkomen in de concrete afspraken; het samenvattinkje dat u gaf aan het einde van dit hoofdstuk.

Het cluster Leven. De keuze die het college maakt voor de fiets, het openbaar vervoer en het onderwijs ondersteunen wij van harte. Alleen hadden we graag gezien dat de ambitie die wordt uitgesproken voor cultuur ook geldt voor de ambitie voor sport. Niet zozeer in de vorm van een bepaalde ranking, hoger of lager op de lijst, maar meer in het niveau van de voorzieningen en de deelname aan sport die we graag wat hoger zouden willen zien. Groningen kenmerkt zich door het hoge aantal profsporters, gebruik dit dan ook in het kader van je City of Talentcampagne of welke andere marketingcampagne

dan ook. Dit komt ten goede aan het imago van de stad, maar is ook goed ter ondersteuning van de breedtesport.

Het laatste cluster: de eigen organisatie. De grootste slok bezuinigingen moet hier vandaan komen. Ook hier komt de 'hoe?'-vraag weer om de hoek kijken, al worden er wel wat voorzetten gegeven door het nieuwe college. Wat niet vergeten moet worden, is hoe belangrijk de rol van de gemeente als werkgever is en de uitstraling die de gemeente hiermee afgeeft. Vooral het gezond houden van je eigen organisatie is erg belangrijk. Het is dan ook niet zonder reden dat wij een motie hebben ingediend om een uitzondering voor jongeren te maken op de vacaturestop. Wij zullen er nauw op toezien dat deze motie ook in acht wordt genomen. Op deze manier geven wij een signaal af naar andere ondernemers, maar ook houden we onze eigen organisatie gezond. Daarnaast zou de organisatie zich meer als één naar buiten toe moeten presenteren. Het maakt voor de burger niet uit of hij belt met Piet of Annie, hij belt met de gemeente. Het nieuwe college geeft hiertoe een goede voorzet. Maar zorg ook dat de organisatie achter deze eenheid flexibel genoeg is, zodat meerdere mensen bepaalde zaken kunnen afhandelen.

Voorzitter, ik rond af. Ten aanzien van de komende plannen zal het risicomanagement een nog veel belangrijkere plek innemen dan het tot nu toe heeft gedaan. De rol van het weerstandsvermogen zal nog veel belangrijker gaan worden. Matig is een verbetering. U kent ons standpunt ten aanzien van het weerstandsvermogen en we zullen hier ook bij terugkomen tijdens de begrotingen de komende jaren.

Het vorige college, of eigenlijk het nieuwe college, heeft ons een pakket van 70 miljoen bezuinigingen voorgelegd. Het college kiest hiervan 46 miljoen aan opties om te gaan bezuinigen. De vraag waarmee ik begon, namelijk hoe dan?, komt dan ook hier weer terug. Welke keuzes maakt het college hierin? En misschien nog wel belangrijker: welke niet? Welk mandaat gaan wij u meegeven? Dat was ons niet geheel duidelijk. Ik zal dan ook graag in de toekomst daar verder met u over spreken.

De VOORZITTER: En dan is ten slotte het woord aan de heer Kelder van de fractie van de Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter.

Allereerst willen wij het nieuwe college van harte gelukwensen. De felicitaties gelden niet alleen voor het college als geheel, maar ook voor elke wethouder afzonderlijk aan het begin van een nieuwe wethouderscarrière. De Partij voor de Dieren wenst hen veel succes en we hopen op een goede, diervriendelijke samenwerking.

Wij zijn blij met een groot aantal punten uit het programma. We herkennen ons met nadruk op duurzaamheid, het autoluw en groener maken van de binnenstad en de wens de sociaal zwakkeren te ondersteunen. De Partij voor de Dieren is echter teleurgesteld in het feit dat het welzijn van dieren een ondergesneeuwd thema is gebleven in dit programma, terwijl de Groningse bevolking duidelijk heeft laten merken dit een belangrijk thema te vinden. Bovendien is een vijfde van de nieuwe ideeën die zijn binnengekomen gerelateerd aan dierenwelzijn. Deze reacties zijn, naast een ruime zege voor de Partij voor de Dieren, voor ons weer een bewijs dat dierenwelzijn voor de inwoners van Groningen een belangrijk punt is. In het begin van de voorstellen voor het vormen van een college hebben wij het belangrijke verzoek gedaan om dierenwelzijn een prominente plek te geven door een wethouder dierenwelzijn, natuur en milieu te benoemen. In het collegeprogramma wordt aangegeven dat dierenwelzijn wordt ondergebracht bij een van de collegeleden. Ons is echter niet duidelijk welke wethouder dierenwelzijn en natuur in zijn of haar portefeuille gaat onderbrengen en op welke manier hier vorm aan gegeven wordt.

De heer EIKENAAR (SP): Begrijp ik nu goed dat u één wethouder wilt voor alleen dierenwelzijn, natuur en milieu? Zou dat niet een erg dure aangelegenheid zijn? Want daarvoor is een extra wethouder nodig, voor een relatief kleine portefeuille, of je dat nu wilt of niet. En of die wethouder dan gaat doen waarmee u het eens bent of niet, het zal al met al een dure aangelegenheid zijn, vooral in tijden waarin we moeten bezuinigen.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Het zou mooi zijn geweest als we dat voor elkaar hadden kunnen krijgen, want dierenwelzijn, natuur en milieu zijn hele belangrijke dingen in een samenleving waarin we steeds minder rekening houden met dat soort dingen. Maar wij zouden ook genoeg nemen met een wethouder die dat op zou nemen in zijn portefeuille.

De heer EIKENAAR (SP): En dat hebben we nu, want toevallig is het een voorgedragen wethouder van mijn partij die dat in de portefeuille krijgt. Er is gewoon een wethouder Dierenwelzijn in deze stad. Die was er de afgelopen vier jaren en die zal er de komende vier jaren ook zijn.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Ik heb het niet terug kunnen vinden, niet in het persbericht en niet in de Gezinsbode. Ik heb nergens de term dierenwelzijn kunnen vinden, in geen enkele portefeuille van de wethouders. Als dat zo is, dan zijn we heel blij. Zo niet, dan hebben we daar een motie voor. Misschien kan een wethouder daar zo meteen antwoord op geven. Het grootste aantal inwoners in de stad wordt gevormd door dieren en het is een beetje vervelend dat hun belangen niet op een duidelijke wijze zouden zijn vertegenwoordigd in het komende college.

Wij kunnen het niet vaak genoeg zeggen: frisse lucht en schoon water zijn het belangrijkste wat we hebben en dieren het mooiste. In deze wereld die steeds meer gevuld raakt met wegen, huizen en industrieterreinen raken dieren steeds meer in de verdrukking en daarom is het belangrijk dat er iemand is die zich inzet voor hen en daarnaast een vast aanspreekpunt is voor burgers die zich ook bekommeren om dieren.

De Partij voor de Dieren zegt het vaker: dierenbelangen zijn ook mensenbelangen; een schone leefomgeving voor dieren is ook belangrijk voor mensen. Bij het aantasten van natuur en milieu komen niet alleen dieren verder in de verdrukking, maar benadelen we ook onszelf. Wat is de Hoornseplas als we daar niet lekker veilig kunnen zwemmen? Wat is het Noorderplantsoen zonder vogels, zonder vlinders, zonder bijen? Natuur, milieu en dieren zijn het mooiste en het belangrijkste wat we hebben. Die verdienen een eigen wethouder. Zoals in het collegeprogramma staat bij punt 4: de stad voor iedereen. Dus ook voor de dieren?

Voorzitter, de Partij voor de Dieren is blij dat er verdere stappen worden gezet ten aanzien van het openbaar vervoer. Grootschalig durven investeren in openbaar vervoer getuigt van politiek lef en een langetermijnvisie die wij al heel lang missen. We hopen dan ook van ganser harte dat er een duurzame oplossing wordt gevonden voor de steeds grotere aantallen mensen die in de toekomst vanuit de regio naar de stad en terug moeten reizen.

Ik wil even een aantal zaken uit het programma die wij onderstrepen toelichten.

We vinden het belangrijk dat er goede studentenhuisvesting is en huisvesting voor andere Stadgers.

We lazen in het kader van duurzaamheid dat leegstand boven winkels en bedrijven fors gaat worden aangepakt. Voor ons is dit iets dat uitstekend met elkaar samengaat. De noodzakelijke nieuwbouw die overblijft, na gekeken te hebben hoe je met leegstaande gebouwen om moet gaan om Stadgers huisvesting te bieden, zal op een energieneutrale manier plaatsvinden. Het zal geen verrassing zijn dat de Partij voor de Dieren hier achter staat. Ook is de Partij voor de Dieren een warm voorstander van kennisontwikkeling, vooral waar dit ten goede komt aan milieuvriendelijke technologie en schone energie. De uitwisseling van studenten draagt hieraan bij door middel van internationale samenwerking en cultureel begrip. Door te blijven investeren in studentenstad Groningen, stimuleren wij ook onze economie.

Naast een stad die blijft investeren in fair trade, Fair Trade stad Groningen en duurzaamheid willen wij meer inspanningen in dierenwelzijn en natuur, zeg maar een eco- en biogemeente.

Over een aantal punten uit het collegeprogramma hebben we het hier ook: een groter aandeel groene energie, door Stadgers en bedrijven zelf op te wekken; meer ecologisch groen in de stad; meer groene daken, zonnepanelen en wat ons betreft vogelvriendelijke windmolens; een afvalstoffenheffing met een rechtvaardige relatie tot afvalproductie en hoogte van de heffing kan bijdragen tot een bewust omgaan met afval.

Mevrouw DE BOER (VVD): Voorzitter, mag ik een ding vragen ter verduidelijking? Dit is wat u eigenlijk allemaal mist in het collegeprogramma?

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Die laatste punten ondersteun ik. Dat was misschien niet helemaal duidelijk.

Ik wil verder alleen nog zeggen dat duurzaamheid, aangevuld met dierenwelzijn ook in het belang van mensen is. Dank u wel. Dan heb ik nog een motie.

De VOORZITTER: Dat is een motie, ingediend door de Partij voor de Dieren en de Stadspartij, met de constatering dat het onderwerp dierenwelzijn niet terug te vinden is in de definitieve portefeuilledeling en dat dierenwelzijn wel in het programma is opgenomen; en het verzoek aan het college om alsnog dierenwelzijn onder te brengen in een van de portefeuilles.

Dit staat er in de motie en daarmee gaan we over tot de orde van de dag en maakt de motie deel uit van de beraadslagingen.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, als de motie overbodig is omdat hier verklaard wordt door de onderhandelaars van ...

De VOORZITTER: ... Mag u daar tegen stemmen. De Stadspartij en de Partij voor de Dieren mogen hem ook intrekken. Daar gaat u allemaal zelf over.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, over diezelfde orde: als het nieuwe college, als het gekozen wordt, de motie overneemt, dan zou dat te overwegen zijn.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat u de motie nu aanhoudt, maar dat zult u dan ten minste moeten afstemmen met de eerste indiener van de motie en dat is de heer Kelder.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Ik hoor hier naast me dat het al besloten is dat dierenwelzijn in een van de portefeuilles wordt opgenomen. Als dat zo is, trek ik in ieder geval de motie in.

De VOORZITTER: Ik begrijp dat u behoefte heeft aan het woord van de eerste onderhandelaar, de heer De Vries.

De heer DE VRIES (PvdA): Dat is inderdaad de juiste titel. Twee dingen zijn voorbijgekomen: iedereen heeft kunnen zien dat dierenwelzijn genoemd is in het programma. Dat is één. En twee: we hebben bij de verdeling van de portefeuilles uitdrukkelijk stilgestaan bij dit thema. In die zin is dat aan de orde gekomen, maar niet specifiek benoemd, want dan had het lijstje er anders uitgezien. Als de raad nu zegt: bevestig dat nog eens een keer dat dat bij een van de portefeuilles zit als je bij elkaar zit, dan gaan we dat doen.

De VOORZITTER: U hoopt tenminste dat het college zo wil besluiten, begrijp ik.

De heer DE VRIES (PvdA): Dat zei ik ook. Als u goed geluisterd heeft, dan zei ik ook 'we'.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Voorzitter, ik hoor van mevrouw Dekker dat dit op het lijstje staat. Als het op een officieel lijstje staat, vind ik het goed. Maar ik heb het niet gezien.

Mevrouw DEKKER (GroenLinks): Misschien moet u naar de heer De Rooij kijken, want die heeft zich vrijdagochtend intensief beziggehouden met het lijstje en in mijn herinnering hebben we op een gegeven moment toen we bezig waren met de verdeling van de portefeuilles nog wat geschoven en is dierenwelzijn naar mevrouw Visscher gegaan.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dat klopt en als er iemand te verwijten valt dat er iets is weggevallen, dan ben ik dat.

De VOORZITTER: En ik begrijp dat de heer De Vries nu toezegt dat hij wil bevorderen dat het college dat nog even heel nadrukkelijk bevestigt. Dat is de toezegging die is gedaan.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): De heer Prummel zei zonet tegen mij: dan trekken wij de motie in.

De heer EIKENAAR (SP): Ik heb hier het lijstje en het staat er inderdaad op: bij mevrouw Visscher.

De VOORZITTER: Het college zal het neem ik aan ook nog bevestigen. Ik kan u melden dat het nieuwe college, zo u tot de aanwijzing van de wethouders overgaat, vanavond in de avondvergadering bijeenkomt. De motie is ingetrokken.

Dan hebben wij deze ronde gehad, waarbij de hoofdonderhandelaar en de fractievoorzitters van de verschillende partijen het woord hebben gevoerd.

Is er behoefte om een stemverklaring af te leggen? Niet ten aanzien van een motie of een amendement of een voorstel dat aan de orde zou zijn, maar is er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? Dan heeft u daartoe nu de gelegenheid.

Stemverklaringen:

Mevrouw KRÜDERS (Student en Stad): Ondanks dat wij hebben gezegd dat wij een sterk mandaat gunnen aan het huidige college, is er voor ons ten aanzien van de financiën te veel onduidelijkheid over waar er gesneden gaat worden en waar niet. Daarom zullen wij blanco stemmen. Wij beseffen dat dit een tegenstem zal zijn.

De VOORZITTER: U gaat tegen stemmen, begrijp ik van u.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Wij laten het onder andere afhangen van deze motie waarvan we de behoefte hebben die alsnog in te dienen, naar aanleiding van wat er gezegd is.

De VOORZITTER: Maar ik ben inmiddels met stemverklaringen bezig. We hebben een ronde gehad, dat hebben we ook afgestemd in het presidium, waarbij we één spreker per fractie hadden. Daar had u de tijd om moties in te dienen. Nu ben ik met stemmingen bezig en met het afleggen van stemverklaringen vooraf en nu krijg ik opeens nog een motie in de handen gedrukt.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Over de orde, voorzitter. Ik had gerekend op een tweede termijn.

De VOORZITTER: We hebben in het presidium heel nadrukkelijk afgestemd dat er één ronde zou zijn. Dus ik stel u voor dat we het dan tot die ene ronde beperken en dat u probeert nog iets van uw treurnis, want daar gaat het over, in een stemverklaring te verwerken. Daartoe wil ik u nog wel in de gelegenheid stellen, maar niet mij alsnog moties in de handen drukken terwijl ik nu met stemmingen bezig ben. Wilt u dan nu uw stemverklaring afleggen?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nee, nog even over de orde.

De VOORZITTER: Ik vraag u echt om nu uw stemverklaring af te leggen, mijnheer Prummel, anders wordt het een rommeltje.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Het is zo dat ik wel degelijk iets over de orde kan zeggen.

De VOORZITTER: Nee, ik ga over de orde. Daar hebt u me voor aangesteld. U hebt nu de gelegenheid, en daar ben ik al royaal in, om de essentie uit uw motie van treurnis in uw stemverklaring te verwerken.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de manier waarop de heer Frank de Vries is omgegaan met de vertrouwelijkheid van de collegevorming stemt de Stadspartij zeer bedroefd. Wij hadden dat graag in een motie uitgedrukt, maar in ieder geval is dat voor ons reden, ook gezien de manier waarop dit gegaan is en ook gezien de inhoud van het collegeakkoord, om tegen dit college te stemmen.

De VOORZITTER: Is er bij anderen nog behoefte aan het afleggen van een stemverklaring?

Mevrouw DE BOER (VVD): Wij hechten eraan om toch nog te benadrukken dat we tegen wethouder De Vries zullen stemmen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wij hebben al aangegeven dat onze fractie dit college zal steunen. De kandidaten zijn bekend en we willen de nieuwe wethouders Gods zegen toewensen bij het werk voor de komende vier jaar.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dat waren de stemverklaringen. Dan gaan wij over naar de benoeming van wethouders.

2.b: Benoeming wethouders

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer De Rooij van de PvdA.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Als eerste kandidaat wil de PvdA de heer Frank de Vries voordragen voor de portefeuille Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting, Wijkvernieuwing, Grondzaken, Monumenten, Coördinatie Grote Stedenbeleid en Sport.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Gijsbertsen van GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, met veel trots dragen wij mevrouw Karin Dekker voor als wethouder voor de tweede vacature, voor Duurzaamheid en Milieu, Verkeer en Vervoer, Binnenstadsontwikkeling en Financiën.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar, SP-fractie.

De heer EIKENAAR (SP): Namens de SP-fractie dragen wij vol trots mevrouw Jannie Visscher voor, voor de portefeuille Welzijn en Zorg (Wmo), Ouderen, Reiniging, Stadsbeheer en Ecologie, Recreatie, Integratie, Emancipatie en last but not least: Dierenwelzijn.

De VOORZITTER: De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel. Met gepaste trots draagt D66 de heer Ton Schroor voor, voor de portefeuille Personeel en Organisatie, Economische Zaken en Innovatie, Cultuur, Internationale handelsbetrekkingen, Grote Markt Oostzijde / Forum en Arbeidsmarktbeleid.

De VOORZITTER: De heer De Rooij nogmaals, Partij van de Arbeid-fractie.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Dank u wel. Als onze tweede kandidaat dragen we voor: Elly Pastoor, voor de portefeuille Sociale Zaken, DSW Stadspark, Onderwijs en Jeugd.

De VOORZITTER: Dan benoem ik tot leden van de commissie van stemopneming mevrouw Jongman, de heer Spakman en mevrouw Krüders en verzoek ik u om het rode stembriefje wat u voor zich ziet liggen, in te willen vullen. Ik schors de vergadering.

Schorsing (18.25 – 18.35 uur)

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering en geef ik het woord aan mevrouw Jongman voor de uitslag van de stemming over de benoemingen van de wethouders.

Mevrouw JONGMAN: Dank u wel, voorzitter. Voor de benoemingen in de vijf vacatures zijn 39 stembriefjes ingeleverd. Daarbij zaten drie blanco stemmen, die wij als tegenstem hebben beschouwd.

Voor de heer De Vries: 25 stemmen voor, 14 tegen.

Voor mevrouw Dekker: 33 stemmen voor, 6 tegen.

Voor mevrouw Visscher: 33 stemmen voor, 6 tegen.

Voor de heer Schroor: 33 stemmen voor, 6 tegen.

Voor mevrouw Pastoor: 33 stemmen voor, 6 tegen.

De VOORZITTER: Dat betekent dat de dames J.A.Visscher, C.T. Dekker, E.M Pastoor en de heren F. de Vries en T. Schroor zijn benoemd tot wethouders van de gemeente Groningen (applaus). Ik dank de commissie voor haar werkzaamheden en ontbind haar.

2.c: Afleggen eed/belofte wethouders

De VOORZITTER: Dan verzoek ik de vijf door de raad benoemde wethouders om hier voor mij plaats te nemen voor het afleggen van de eed of de belofte en daarbij verzoek ik u allen, voor zover dat mogelijk is, te gaan staan.

Ik lees zo dadelijk de tekst voor van de eed en de belofte. Daarna verzoek u om te zeggen 'Zo waarlijk helpe mij God almachtig' of 'Dat verklaar en beloof ik'.

Ik lees de tekst voor:

"Ik zweer of verklaar dat ik om tot wethouder benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer, of verklaar en beloof, dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer, of beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen."

Ik verzoek u om mij na te zeggen: 'Zo waarlijk helpe mij God almachtig' of 'Dat verklaar en beloof ik'.

Mevrouw VISSCHER: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Mevrouw DEKKER: Dat verklaar en beloof ik.

De heer SCHROOR: Dat verklaar en beloof ik.

De heer DE VRIES: Dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw PASTOOR: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan dank ik u hartelijk en feliciteer ik u met uw benoeming tot wethouder van de gemeente Groningen en wens ik u daarbij heel veel succes toe (applaus).

Mag ik u vragen nog even te gaan zitten. U hebt zo dadelijk alle kans om de nieuwe wethouders te feliciteren, namelijk tijdens de avondpauze die u daar geheel voor mag gebruiken.

Dan ga ik over tot het instellen van een commissie van onderzoek voor de geloofsbriefjes en overige stukken van nieuw te benoemen raadsleden. En daarin benoem ik de heer Seton, de heer Eikenaar en mevrouw Koebrugge. Ik zou hen willen vragen om hun werkzaamheden aan te vangen. Ondertussen schors ik de vergadering tot 19.55 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing (18.40 – 19.55 uur).

De VOORZITTER: Mag ik u vragen om weer te gaan zitten. Ik heropen de vergadering. Aan de orde is inmiddels het afscheid van wethouders en dat zijn er drie, zoals u heeft kunnen constateren. Ook verwelkomen wij twee nieuwe wethouders.

2.d: Toespraak van de burgemeester voor de vertrekkende wethouders

De BURGEMEESTER: Wij nemen afscheid van Jaap Dijkstra, José van Schie en Peter Verschuren. Ik spreek ze graag namens de raad en het college toe.

Jaap, daar zit je dan. Dat is een heel bijzondere plek waar jullie neergezet zijn, maar daardoor horen jullie er nog echt even bij. Ik hoop dat jullie het zo willen zien.

Jaap, jij bent een door de wol geveerde sociaal-democraat. Allergisch voor onrecht, zo typeren partijgenoten je en zo ken ik je ook nog uit een vroeger verleden, laat ik het zo maar formuleren.

Je kwam in 2006 vanuit Provinciale Staten als wethouder voor onder andere Economische Zaken en Cultuur. En Jaap, zoals jij hebt moeten leren ontdekken: hier gelden wél spreektijden. Daar heb je even aan moeten wennen en volgens sommigen heb je het ook nooit geleerd.

Je was in de afgelopen vier jaren alom aanwezig in de stad en wat dat betekent, ik heb het ook maandag gezegd, is dat ook in de weekenden wordt doorgewerkt, aanwezig zijn, en op die manier ken na vier jaren echt wel iedereen en dat geldt voor jou. Je was door de week vaak heel veel aanwezig bij bedrijven en in de weekenden dan vooral ook bij de culturele instellingen, waar ook opviel hoe gemakkelijk je je in gezelschap bewoog. Een toespraak hier, een praatje daar, het ging jou heel gemakkelijk af.

De vorige week maakte je bekend dat de bouw van het tijdelijke creatieve dorp op het CIBOGA-terrein definitief doorgaat. En dat tekent je. Je hebt je tot het laatste moment ingezet voor de ontwikkeling van het Ebbingekwartier. Je wilde de creatieve economie stimuleren en dat was ook een van die speerpunten die jij voor jezelf formuleerde toen je aantrad. Net als een betere aansluiting tussen het onderwijs en het bedrijfsleven, ook dat was met een uitdrukkelijk doeleind voor ogen. Het meer richten van de blik op het oosten –en het moet je voldoening geven dat dat ook zo heel nadrukkelijk verwoord werd in het nieuwe collegeprogramma- en talent de kans geven om zich te ontwikkelen. En daar heb je op je eigen wijze handen en voeten aan gegeven. Er kwam een ondernemerstrefpunt waar onderwijs en bedrijfsleven elkaar ontmoeten. En de samenwerking met Oldenburg en Hamburg is zeker ook dankzij jouw inzet flink versterkt. Jij bent daar in die vier jaren vaak aanwezig geweest. Jaap is ook een begrip in Hamburg, Oldenburg en zeker ook in Bremen, heb ik gemerkt.

Je hebt de kar getrokken bij het ontwikkelen van het nieuwe economisch businessplan. De raad heeft dat opgepakt als een van de eerste ‘Raad van de voorkant’-projecten. En veel van de door de raad aangedragen ideeën zijn verwerkt in het nieuwe EPB, wat nu G-kracht heet en ook daar heb je resultaat weten te boeken.

Je kwam op voor belangen van bedrijven en culturele instellingen in de stad. Je hebt je ingezet voor de redding van Simplon, inmiddels ook weer een bloeiend podium. Je haalt extra geld binnen voor cultuur en miljoenen subsidies voor de revitalisering van het bedrijfsleven. Je realiseerde bijvoorbeeld de Wijk als werkplaats, een mooi project om meer mensen bij cultuur en kunst in de wijk te betrekken. En voor wat betreft het ondernemersfonds wist je vorige week nog een gesprek heel bevredigend af te ronden.

Jaap, de stad zou je dankbaar moeten zijn en is je dankbaar voor je inzet in die afgelopen vier jaren en voor wat je voor de stad hebt bereikt en wat je eerder al voor de provincie hebt bereikt.

En wij danken je dan ook heel erg voor je bijdrage, voor je plezierige omgang, zo hebben we je leren kennen, en wensen je alle goeds toe, waar de toekomst jou ook maar mag brengen (applaus).

Dan komen we bij José. José, wij nemen na acht jaar afscheid van jouw bijdrage aan het gemeentebestuur. Jij bent in 2002 begonnen als raadslid en je hebt al heel snel de overstap gemaakt naar het wethouderschap, want je volgde in 2004 Wicher Pattje op als wethouder. In die tijd speelde het faillissement van WiN, de welzijnsinstelling, en in de eerste jaren van je wethouderschap heb je ook in belangrijke mate tijd besteed aan het op orde brengen van het welzijnswerk.

Je bent in 2006 opnieuw tot wethouder benoemd, nu met die mooie portefeuille van Onderwijs, Jeugd, Welzijn, Sport en Recreatie. Je hebt bijvoorbeeld de basis op orde gebracht; je hebt dat gedaan in de sport, in de onderwijshuisvesting en in de welzijnssector; onderwerpen waar jouw hart sneller van ging kloppen, waar je echt voor ging en waar je met deze raad heel regelmatig intensief over in debat ging.

Je hebt het aangedurfd om een groot aantal, soms ook ingewikkelde dossiers op te pakken. Je ging resultaatgericht te werk. Je ging grondig te werk. Je staat ook bekend als een harde werker, als een perfectionist en als iemand met een heel goede dossierkennis. Ik heb je maandag al gezegd hoe ik me je hier letterlijk herinner toen je in die donkere wintermaanden met de raad een stevig debat aan moest. Onder jouw regie is het openbaar onderwijs in de stad verzelfstandigd. Dat is nog betrekkelijk recent gebeurd. Het was een schoolvoorbeeld van hoe participatie kan verlopen en hoe het goed verloopt. Daarop mag je trots zijn. Je mag op het eindresultaat trots zijn. Er wordt hard gewerkt aan betere onderwijshuisvesting. Er wordt, nu je afscheid neemt, gewerkt aan twee nieuwe vmbo-scholen in zowel het oosten als het westen van de stad.

Je ging aan de slag met het op orde brengen van het beleid rondom de buurthuizen, de wijkcentra in de stad, je wilde dat er voldoende ontmoetingsplekken zouden zijn in de buurt, maar je wilde ook dat bestaande accommodaties efficiënter werden gebruikt. En dat is lastig, want dat gaat soms gepaard met pijnlijke keuzes, zoals soms ook het sluiten van accommodaties. Maar er is nu wel een

evenwichtige en volgens mij ook heldere subsidiesystematiek, waardoor mensen nu wel weten waar ze aan toe zijn.

Er is flink geïnvesteerd in de sportaccommodaties in de stad. Wat dat betreft is het ook plezierig voor Frank de Vries om jou op te volgen als de nieuwe sportwethouder; er kwamen kunstgrasvelden en nieuwe clubgebouwen op verschillende van de sportparken. Het Helperbad is gerenoveerd en net ook weer geopend en Sportpark Esserberg kreeg een nieuwe tribune.

Je hebt dus het beleid van deze stad denk ik op een heel sociale manier verzakelijkt. Je laat de zaken keurig achter voor je opvolger en alleen daarmee al mogen wij ook jou bedanken voor je bijdrage, zowel vanuit de raad als vanuit het college als bestuur van deze stad. Dank je wel, José (applaus).

Dan Peter. Peter Verschuren. Na twintig jaar in de oppositie in de raad, waarover ik me graag laat vertellen hoe jij daar ook altijd kleurrijk in te werk ging, trad de SP in 2006 voor het eerst toe aan het college van burgemeester en wethouders en wilde je ook die andere uitdaging aan, namelijk bestuurder zijn.

Je hebt een mooie portefeuille gekregen: Sociale Zaken, DSW, Stadspark, Integratie, Arbeidmarktbeleid en Emancipatie; onderwerpen die jou denk ik ook op het lijf zijn geschreven. Dat bestrijden van armoede, en schuldhulpverlening; zaken die je altijd al belangrijk vond en al helemaal belangrijker bent gaan vinden denk ik. In deze stad moet iedereen volwaardig mee kunnen doen en dat maakte je ook op die emancipatieportefeuille waar. Je hebt je zeer ook voor dat thema ingezet.

Onder jouw leiding introduceerde de gemeente de populaire seniorenbanen en kwam het Groninger armoedepact tot stand; een breed samenwerkingsverband om armoede en sociale uitsluiting tegen te gaan.

Je zette je in voor een stad waarin op een prettige manier wordt samengeleefd en daarmee onderscheiden we ons denk ook als stad. En hopelijk blijven we ons daarmee de komende jaren ook onderscheiden. Je ging in gesprek met Stadgers met verschillende culturele achtergrond, schreef er een boekje over –veel geciteerd maar niet altijd even goed, herinner ik me dat ik dat ook zelf heb gedaan. De titel was volgens mij *Eigenlijk mag iedereen elkaar wel*, integreren op zijn Gronings. En dat was een optimistisch verhaal, maar wel met een waarschuwing dat integratie probleemloos kan verlopen als we de samenleving maar weten te behoeden voor een al te scherpe sociaaleconomische tweedeling. Het actievoeren zit je in het bloed en daarom is het ook wel knap dat je wethouder durfde te worden, maar wij hebben er ook wat aan gehad, want je bleef ook als wethouder soms actievoeren, bijvoorbeeld rondom het participatiebudget, het re-integratiebeleid en je zong samen met de troubadour en muzikaal activiteitenbegeleider Otto Tuppema die een seniorenbaan heeft als protest tegen de Rijkskorting op de re-integratiebudgetten. Ook de pen neem je vaardig ter hand: je schreef ook een boekje met verhalen uit de praktijk.

Moeilijke dossiers heb ook jij gehad. Besluitvorming over de nieuwbouw van Sociale Zaken en Werkgelegenheid was een zware bevalling. Ik heb wel eens gehoord dat dat misschien voor het vorige college –daarover kunnen we misschien wel spreken- het lastigste dossier is geweest. Je voerde stevige discussies met de VVD over het collegebesluit om het bedrag voor vervanging van TV's omhoog te brengen. De 'flatscreendiscussie' leverde het nodige tumult op, maar alle aandacht en publiciteit leverde wel op dat het niet gebruikmaken van voorzieningen flink is teruggebracht. En dat heb je samen met de VVD, ik moet jullie daar wel nadrukkelijk samen voor bedanken, dat heb je dan toch maar mooi samen met de VVD voor elkaar gekregen.

Je was, ik heb het maandag ook gezegd, toegankelijk. Je was een heel plezierige collega. Je wilt overtuigen op inhoud en niet op macht en dat maakte jouw bijdrage in het college ook wel eens verrassend. Bij jou stond het niet vast waarmee je zou komen, je had niet het idee van daar zal Peter wel zus of zo over denken. Nee, dat kon soms gewoon vanuit een originele invalshoek van jouw kant een bijdrage zijn. Dat deed ook altijd luisteren.

De collegialiteit die je opbracht sierde je ook. Alleen daarvoor al moeten we jou bedanken, maar zeker ook voor jouw bijdrage aan het overige voor het bestuur van deze stad, zowel vanuit de raad als vanuit het college. En je gaat voorlopig in de raad weer verder. We verheugen ons erop je ook daar weer terug te zien. Bedankt (applaus).

Jullie vinden het hopelijk goed dat wij jullie vanuit de raad en ook vanuit het college met bloemen en een hierbij passend geschenk bedanken en dan weten jullie waarschijnlijk al wel welke kant dat op gaat.

En met jullie bedanken wij ook zeker jullie partners, waarvan ik er in ieder geval twee nu op de tribune zie zitten, want die hebben jullie toch een beetje afgestaan.

2.e: Afscheidstoespraken van de vertrekkende wethouders

De VOORZITTER: Willen jullie zelf misschien iets zeggen? Het lijkt er namelijk naar. Peter, ga je gang.

De heer PETER VERSCHUREN: We hebben net even geloot en ik mocht beginnen, maar vooral ook denk ik omdat ik het heel kort hou. Ik neem niet echt afscheid.

Ik denk dat een aantal van u wel wat boekjes kent van Francien Oomen. Dat is de serie van *Hoe overleef ik...*, *Hoe overleef ik vakantie*, *Hoe overleef ik de brugklas*, dat soort titels. *Hoe overleef ik mezelf* is ook een heel populaire. Mijn jongste dochter heeft *Hoe overleef ik mijn ouders*; daar put ze veel troost uit, maar zelf heb ik al decennia lang op het nachtkastje staan: *Hoe overleef ik Jan Evenhuis*. Dat ik zo lang in de raad ben gebleven, daar zat maar één reden achter: ik wil niet een afscheidstoespraak van Jan Evenhuis hebben, die wil ik ontlopen. Daarom dacht ik ook: nu ik niet meer in het college kom, blijf ik in de raad. Dat was de enige mogelijkheid om te ontsnappen, maar ik heb begrepen dat het vergeefs is. Want Jan heeft de afgelopen weken allerlei mensen in mijn omgeving gestalkt met verzoeken om smeulige anekdotes en compromitterende foto's, dus ik vrees dat er dadelijk toch wat gaat gebeuren.

Jan, zonder gekkigheid, jij hebt dadelijk het laatste woord, dus ik kan je dan niet meer bedanken. Maar bij voorbaat alvast bedankt voor de geweldige happening die er dadelijk komt.

Voor de internetkijkers: Jan Evenhuis is de nestor van de raad die altijd de eer heeft om vertrekkende raadsleden van een mooie toespraak met lichtbeelden te voorzien. U gaat het dadelijk ook allemaal meemaken, denk ik.

Goed, Jan dus bedankt alvast en Peter, ook erg bedankt voor de mooie woorden die je net sprak.

Ik zal het nu verder heel kort houden, want ik neem niet echt afscheid. Ik verhuis van die kant van de zaal naar die kant van de zaal en dan past het niet om een heel lang afscheidsverhaal te houden.

Wel wil ik heel kort terugkijken op het wethouderschap. Ik heb het wethouderschap vooral ervaren als een mengeling van allerlei spannende en ook een hele vreemde mengeling van functies, taken en rollen. Ik heb geen warme gevoelens over elk moment van de afgelopen vier jaren en elk debat, maar terugkijkend over die hele periode –en die vier jaren zijn echt voorbij gevlogen– zeg ik dat ik ontzettend blij ben en dankbaar dat ik de kans gekregen heb om me op die manier voor de stad in te zetten en dat ik daar met heel veel genoeg op terugkijk.

Wat het wethouderschap vooral mooi maakt, is alle contacten die je hebt vanuit je functie, dat je over allerlei zaken aan de praat raakt en dan ook de passie van die mensen ervaart van hoe zij ermee bezig zijn. Maar ook de problemen die zij ervaren, dat je daar heel goed bij betrokken bent. Voor mij was dat echt iets heel leuks om dat mee te maken de afgelopen jaren.

Verder ga ik daar niet veel meer over vertellen, maar wel wil ik nog een dankwoord uitspreken aan iedereen die dat mogelijk gemaakt heeft. Want als wethouder heb je een geweldige periode, maar alleen maar dankzij al die mensen die dat mogelijk maken. Dat zijn in de eerste plaats mijn collega's in het college waar ik de afgelopen vier jaren heel prettig mee heb samengewerkt. Dat zijn ook alle raadsleden; dat ging soms heel prettig, soms iets minder prettig, maar toch heel erg bedankt voor de manier waarop we met elkaar omgegaan zijn. Maar vooral ook alle ambtenaren van de gemeente Groningen, in het bijzonder de huishoudelijke dienst. Bea zit daar, maar de verzorging hier is fantastisch, dus veel dank daarvoor. En helemaal speciaal wil ik Nico Beets en Anja Jansen bedanken –ik zie Anja op de tribune zitten– zij waren mijn steun en toeverlaat in de afgelopen jaren en mede dankzij hen is het voor mij zo'n leuke periode geweest.

Goed, ik verhuis van die kant naar die kant. Het wethouderschap houdt op, maar de strijd voor een menselijke en sociale samenleving houdt niet op en ik hou ook niet op.

Mevrouw JOSÉ VAN SCHIE: Ja, dames en heren, ik heb twee versies van deze toespraak, een blauwe en een zwarte. U kunt kiezen, maar ik beslis toch uiteindelijk zelf. Het wordt de zwarte, die is nog wat korter.

Ik ben in 2002 lid van deze raad geworden. Ik ben volksvertegenwoordiger geworden en dat is eigenlijk het hoogste ambt dat je in deze democratie kunt bekleden. Ik ben dat geworden in de tijd dat

we het dualisme invoerden; een structuurwijziging van bovenaf die in de loop der jaren de nodige cultuurveranderingen met zich heeft meegebracht. Als raadslid ben ik er altijd bij blijven werken. Ik vind dat een heel goede combinatie, ik kan u dat echt aanbevelen. Als raadslid ben je permanent bezig met het wegen van belangen, het opzoeken van belangen, het onder woorden brengen van belangen, maar ook uiteindelijk het wegen van belangen en het kiezen. En het vervolgens uitleggen aan al die mensen die je gekozen hebben.

Wij hebben hier met elkaar, raad en college, de afgelopen jaren heel erg ingezet op de verbetering van de burgerparticipatie en ik denk dat in dat opzicht het dualisme ons wel iets heeft gebracht. Ik denk dat het ons geleerd heeft om hier anders met burgers om te gaan, om meer aan de voorkant hen op te zoeken, hen meer te betrekken bij het beleid en ik ben heel erg blij dat het nieuwe college die lijn wil voortzetten.

In 2004 werd ik wethouder en toen kreeg ik meer nog te maken met de andere rollen van de raad, de kaderstellende en de controlerende. Ik herinner me nog de eerste Welzijnsnota die ik mocht maken. De raad wilde aan de voorkant mee discussiëren. Dick Vrieling, helaas hier vandaag niet aanwezig, had een bijeenkomst georganiseerd en het was wel een beetje lastig, want hoe deed je dat nou precies? En waar leidde dat nou toe? Het leidde uiteindelijk tot twee A4'tjes, waar achteraf misschien niemand blij mee was, maar het was wel een begin. En wat ik vaststel, is dat we met elkaar, u als raad en wij als college met name die kaderstellende rol en de taakverdeling daarin eigenlijk steeds beter met elkaar zijn gaan doen. Ik heb erg genoten van het proces dat we met elkaar hebben gevoerd rondom de verzelfstandiging, maar ik zie ook op een heleboel andere terreinen dat u als raad steeds beter die kaderstellende rol in de vingers krijgt en dat we dat met elkaar ook steeds beter leren doen en ik denk dat dat de winst is van het dualisme.

Ik ben iets minder optimistisch over de controlerende rol van de raad. Ik vind af en toe dat die te veel nadruk krijgt. Natuurlijk, het is belangrijk, u moet controleren wat wij doen als college, maar het is een middel en geen doel. En wat mij af en toe toch wel is opgevallen, is dat het soms wel heel veel accent krijgt en dat het soms bijna niet meer om de inhoud gaat, maar alleen om de controle of –in het ergste geval- wie is er nou de baas: het college of de raad. Ik vind dat soms nuttig, maar soms ook niet en ik denk dat we er belang bij hebben dat we uiteindelijk altijd weer die inhoud opzoeken. Die controle is nodig, die kaderstelling is nodig, maar het gaat om het resultaat voor de stad en de Stadgers. Ik heb ook in deze raad als wethouder, maar ook als raadslid, echt genoten van de goede verhoudingen. Ik vind dat we met elkaar een goede sfeer hebben. We zoeken de scherpte op, maar achteraf zoeken we elkaar ook op. Het debat wordt goed gevoerd, al moet ik zeggen dat mij de laatste maanden af en toe ook wel enige zorg bekreep omdat ik soms vind, en dan blijkt ook maar weer hoe nauw dat paadje is, dat we wel een beetje die andere kant opschuiven. Dat het ineens veel meer over het op de man spelen gaat. Dat er soms toch wat sprake is van een lichte verruwing en dat is niet altijd even goed. Ik had de hoop dat dat kleine dwaalspoor dat ik af en toe toch heb waargenomen dat we dat –en ik denk dat u daar heel goed toe in staat bent- weer in het rechte, Groningse, spoor weten te houden. Want één ding is heel erg duidelijk: democratie is gebaat bij een helder debat, met goede argumenten, met heldere besluiten en niet met kinnessinne, populisme en wat al dies meer zij.

Mijn zorg wil ik toch even bij u neerleggen, want het is belangrijk dat we hier voor de kiezer als raad ons werk goed doen, raad en college.

Ten slotte: ook ik wil mijn dank uitspreken aan allen met wie ik de laatste jaren zo plezierig heb kunnen werken. In de eerste plaats mijn collega's uit het college. Ik zal jullie missen. Maar tot mijn genoegen hebben we in ieder geval de feminisering van de Groningse politiek nu echt goed op de rails staan: dames, ga ervoor! Ik wil ook u als raad danken. Ik heb met u en uw voorgangers een aantal hele lastige debatten gevoerd, maar ik stel ook vast dat we het meestal wel weer eens konden worden. Sterker, u heeft mij eigenlijk altijd gesteund. Ik dank de griffie, die ook de laatste acht jaren een geweldige ontwikkeling heeft doorgemaakt, ook niet altijd makkelijk om je rol daarin te vinden. Ik dank de huishoudelijke dienst, niet alleen voor hun ondersteuning hier in deze zaal, maar ook elke dag 's ochtends dat kopje koffie, ik zal het missen. Die zorg als we er af en toe ook wat gestoord bij lopen, zal ik maar zeggen. U laat het over u heen gaan en u bent er voor ons. Ik heb ook genoten van jullie grappen en jullie steun.

Tot slot wil ik de gemeentesecretaris bedanken. In hem en zijn voorgangers wil ik ook het hele ambtelijk apparaat bedanken. Want ik kan u één ding vertellen: ik ben eigenlijk geen ambtenaar tegengekomen die niet met hart en ziel zich inzet voor u, de stad en de Stadgers. Het ga u allemaal goed. Veel succes!.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan Jaap Dijkstra.

De heer JAAP DIJKSTRA: Allereerst wil ik natuurlijk onze nestor van de raad nu al vast bedanken voor zijn treffende en even humoristische vertelling uit de serie 'Dit is uw leven'.

Ja, de volgorde is omgedraaid en dan moet je zelf ook weer wat natuurlijk. Maar ik wil natuurlijk ook Jan –ik mag Jan zeggen, want, dat weten jullie vast niet, ik ken Jan al heel lang, want ik was die derdejaars student van de Pedagogische Academie in Winschoten en toen kwam mijnheer Evenhuis, de bevlogen docent Onderwijskunde binnen die pal stond voor democratisering en vernieuwing en ik heb ontzettend genoten van die man, want die man heeft daar in Winschoten het nodige bereikt, dat wil je allemaal niet weten- en het leuke is dat je dan na zoveel jaren Jan weer tegenkomt, hier in de stedelijke politiek, nog even bevlogen, met datzelfde jeugdige elan.

En Jan, ik vind het ontzettend leuk om jou hier de afgelopen vier jaren als raadslid en als nestor mee te hebben mogen maken.

Goed, ja, hoe zit dat met mijn eigen politieke loopbaan. Er was laatst een jong aanstormend talentvol politicus die mij de vraag stelde: "Hoe lang is het nu geleden dat jij voor jezelf je politieke loopbaan uitstippelde?" Ik was bijzonder verrast door die vraag, ik was zelfs een beetje van mijn stuk gebracht, want die gedachte was nog nooit bij me opgekomen; dat je dat plant, dat je dat uitstippelt.

En ik kan u eerlijk zeggen, met de hand op mijn hart, dat ik nooit bewust een politieke carrière, laat staan politieke macht heb nagestreefd. Het is eerder aan toeval en een dosis geluk te danken dat ik, alhoewel al heel lang lid van die partij, elf jaar lang volksvertegenwoordiger heb mogen zijn.

Als ik daar op terugkijk, ben ik echt van mening als ik destijds mijn verkiezing als lid van de Provinciale Staten, dus als volksvertegenwoordiger, had gezien als de start van een politieke loopbaan, dan had ik het domweg niet gered en was mijn politieke leven op een persoonlijke teleurstelling uit gelopen.

Mijn drijfveren zijn altijd geweest om als politicus nieuwsgierig en leergierig te zijn en vooral om iets te presteren. Door vakinhoudelijke kennis, door inhoud, door te willen weten hoe het zit en natuurlijk je dienstbaar te maken aan de sociaal-democratische idealen en aan de provincie en aan een stad die je dierbaar zijn; hoe lastig en moeilijk dat soms ook is geweest, maar ook hoe mooi het is geweest, zeker als ik terugkijk op mijn periode als wethouder. Vooral omdat je de mogelijkheid hebt om een koers uit te zetten en natuurlijk op de momenten dat je ervaart dat je echt het verschil kunt maken. Op de momenten dat je ervaart dat je vooral samen het verschil kunt maken.

In dat samen het verschil maken heb je nog een buitencategorie en daar wil ik u iets over zeggen. Dat zijn namelijk de piekmomenten in het leven van een wethouder die de zelfrealisatiepiramide van Maslow overstijgen. Ja, ja, het werd tijd dat ook eens een keer een psycholoog wethouder van deze stad werd. Te veel en te vaak waren dat sociologen en nu zijn het mensen van de rechtenfaculteit en wat allemaal niet.

Dus ik heb het over de zelfrealisatiepiramide van Maslow overstijgen. Om die piekmomenten gaat het. En waar heb ik het dan over: dat zijn de piekmomenten waarin je merkt als bestuurder dat je samen met de raad en je collega's unaniem een collectief belang dient voor de stad en zijn inwoners. Dat is wat ik noem: het VWA-gevoel. Dat is het moment waarop je merkt dat je samen aan de bak moet in Den Haag, daar in die machtcentra, en moet knokken voor het belang van een vestiging van de Voedsel en Waren Autoriteit in deze stad. En dan merk je dat je gesteund wordt, unaniem, door de raad, je collega's en dan ga je samen op de bres voor dat collectieve belang, voor die collectieve missie.

En dan heb je Inge daarbij nodig en Bert en Rosita, daar heb je het CDA bij nodig en D66. Ik kan iedereen opnoemen; GroenLinks, alle fracties, de hele gemeenteraad die achter je staat en je helpt bij die lobby.

Dat is een VWA-gevoel en daar zijn wij goed in in Groningen. Daar hebben we een hele lange traditie in. Want wat dacht u van die bisschop uit Münster die even had bedacht deze stad te veroveren? Wat dacht u van de strijd die we gezamenlijk en collectief hebben gevoerd om hier in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw middelen te krijgen om de hoge werkloosheid te bestrijden? Of om die Rijksdiensten hiernaartoe te krijgen? Dat was een kwestie van zij aan zij staan; allemaal de schouders eronder.

Dat is een belangrijk element in onze geschiedenis en dat past in de beste Groningse traditie. Dat is ook denk ik het antwoord op de zorg die José net uitsprak; dus dat VWA-gevoel.

En ik kan u nu al zeggen dat dat VWA-gevoel ontzettend belangrijk wordt in een periode van Rijksbezuinigingen die nu op ons afkomt. Dat wij dus heel scherp moeten gaan letten op wat het Rijk gaat doen met die bezuinigingen. En ik zou u willen vragen: let daar goed op wat er daar in Den Haag gaat gebeuren en misschien zelfs wel in Brussel, hoe wij gezamenlijk hier dat collectieve belang dat we ook dienen voor Stad en haar inwoners in Den Haag weten te verwoorden en te bewerkstelligen. Dat betekent namelijk ook denk ik dat we in de komende periode daar goed kennis van moeten nemen en misschien zelfs wel tot een gezamenlijke VWA-strategie moeten komen. Het zou heel goed zijn om daar alvast met elkaar over na te denken.

Nou, dit klinkt natuurlijk allemaal erg serieus en dat is het natuurlijk ook, maar ik denk dat daar in de komende periode voor deze stad misschien meer te verdienen valt dan in deze stad zelf. Dat betekent wel dat we zo nu en dan even over die partijpolitieke tegenstellingen, die hier ook zijn, heen moeten stappen.

Dat is mijn boodschap.

Kijk, als je naar Den Haag gaat en je wilt daar wat halen, dan zul je er ook wat moeten brengen. Dus daarom heb ik daar een Gronings lobbypakketje voor samengesteld. Dat bestaat uit Groningse VoedselWaren en de A is uiteraard Alcohol, dat hebben we ook. Dat ga ik straks even overhandigen, maar dat is het VWA-lobbypakketje en ik zou het college en ook de raad willen voorstellen om gratis zo'n pakketje mee te geven aan die raadsleden die zo nu en dan naar Den Haag gaan om te pleiten voor de goede zaak, want je moet wat brengen om iets te kunnen halen. Dat lobbypakketje krijgt u zo van mij.

Dan, even terugkijkend hoe dat VWA-gevoel tussen ons was: dat is gegroeid. Voor mijn gevoel was het in het begin een beetje het gevoel van een kat in een vreemd pakhuis, maar dat gevoel van elkaar Vertrouwen, Waardering hebben, Aandacht hebben –voelt uw wel: VWA?- van de collega's voor de inhoud van de portefeuilles waarvoor ik verantwoording droeg, heb ik bijzonder gewaardeerd. En als ik naar u kijk, dan ging het af en toe nog verder, want dat betekende ook een hele persoonlijke en ook vriendschappelijke benadering, zowel in het stadhuis als daarbuiten en daar wil ik u allen heel erg voor bedanken.

Dat VWA-gevoel had ik natuurlijk ook richting mijn collega's. Ook mijn collega's daar hartelijk voor bedankt. Het was heel bijzonder deze stad op die manier met jullie te mogen doen besturen.

Dan ga ik even naar de nieuwe collega's.

Elly, jij wordt natuurlijk de alfa en omega van het onderwijs.

Ton, ja dat is natuurlijk de geluksvogel, kun je wel zeggen. Hij krijgt de mooiste portefeuille die de stad kent: Economische Zaken, Cultuur en dan mag hij ook nog het Forum gaan realiseren, nou wat wil je dan nog meer.

Ik wens dit college, samen met de burgemeester natuurlijk heel veel succes met het collegeprogramma in de komende periode en ik ben er echt van overtuigd dat er met de inzet van ons allemaal heel veel moois en fraais tot stand zal worden gebracht.

Ook van mijn kant natuurlijk dank aan al die bevlogen hardwerkende ambtenaren, in het bijzonder het team dat heel dicht om me heen stond: de bestuursadviseur, mijn slimste zou ik zeggen en getalenteerdste bestuursadviseur die je maar hebt hier in het stadhuis: Jeroen, dank. Arda natuurlijk, mijn secretaresse Annet en mijn dank gaat natuurlijk ook uit naar de huishoudelijke dienst op de tweede verdieping. We hebben af en toe vreselijk moeten lachen. Ze hebben me altijd, gevraagd en ongevraagd, omringd met de zorg voor ons allen en voor mij in het bijzonder. Dat geldt trouwens ook voor de schoonmakers. Die worden wel eens vergeten, maar ook die mensen zorgen er elke keer weer voor dat de boel er hier heel netjes bij staat.

Kortom: hier voor u staat iemand die nu al met heel veel voldoening terugkijkt op een prachtige periode en ik wens dan ook dat het u allen in de komende periode echt voor de wind mag gaan. Ik dank u wel.

(Vervolgens geeft de heer Dijkstra aan de voorzitter een 'lobbypakketje', bestaande uit onder meer fair trade koek, fair trade tabak en fair trade jenever.)

De VOORZITTER: Dank je wel, Jaap Dijkstra. Het ga je goed.

Dan is nu het woord aan de nestor van de raad, Jan Evenhuis. In ieder geval voor het onthullen van de compromitterende foto's van Peter Verschuren.

2.f: Toespraak van de nestor van de gemeenteraad

De heer EVENHUIS: Voorzitter, ik dank u wel. Ik zou graag Inge en Berend op de stoelen hebben daar.

Voorzitter, net als José had ik ook een tekst in het zwart en in het blauw. Nu ik de bedankjes al gekregen heb, heb ik de zwarte maar voor me genomen.

Peter, ik begin met jou. Als wethouder ben je, ik heb dat uit eigen ervaring gehoord, zeer geliefd bij de bodes, mannen en vrouwen. En hoe komt dat? Je bent zeer gewoon, zeggen ze. Altijd benaderbaar, altijd. Geen poeha. En je deur staat altijd open, ook letterlijk. Je bent ook een zeer flexibele persoon. Je was een van de scherpste debaters in deze raad en nu ben je een rustige bestuurder, maar wel zeer betrokken.

Je gaat voor de minima, ik heb dat zelf gezien, door het vuur. Je bent één met de minderheden. Ik mocht een dag met je meelopen, je weet het nog wel, op de Chinese school. Daar waren twintig groepen mensen uit andere landen, die brachten allemaal een kenmerkend iets uit het land naar voren. Je had met iedereen een gesprek. Ik luisterde en bewonderde jouw betrokkenheid met de diversiteit. Dat vond ik heel erg mooi. Koken bijvoorbeeld door Antilianen, muziek en dans door Polen, taallessen bij Somaliërs en voor iedereen dus evenveel belangstelling. Ik heb daarvoor bewondering zoals je dat deed.

Peter, jij hebt veel voor Groningen gedaan. Ik ga het niet allemaal weer opsommen, dat hebben de anderen al gedaan. Toen je in de gemeenteraad kwam, had je één zetel. In 2006 had je zeven zetels, een spectaculaire groei. Je bent geboren onder de twee grote rivieren, Waal en Rijn, maar boven de Maas. Je komt dus niet uit Oss. Je zachte ‘g’ verradt dat je uit de buurt van Nijmegen komt, Malden. Voorzitter, er is al veel gesproken en geschreven over deze drie vertrekkende wethouders. Ik ben de laatste in dat rijtje en ik wil dus liever niet in herhaling vallen. Daarom zal ik dus, het is al verraden, beelden vertonen.

Deze beelden laten een andere kant, soms een dubbele moraal van de wethouder zien. Ik toon die beelden met een zekere knipoog naar het befaamde taalgebruik van Johan Cruijff: “Ik spreek altijd de waarheid, niet als ik lieg.” De beelden heb ik niet zelf gemaakt, dus ik kan niet instaan voor de waarheid.

Peter, jij kwam als zeer knappe jongeman in de raad (1: *Peter als jongeman*). De SP-fractie groeide snel, wij eerst met je eerste fractiegenoten, Irene Bulk en Theo Bakker. Met de laatste heb ik vele sportmoties ingediend die een meerderheid haalden, alhoewel dat in een vorige periode niet door mij gezegd mocht worden.

Peter, jij wordt wethouder. Jij vindt zelf eigenlijk dat je een probleem hebt. Je draagt nooit een das, althans tot je wethouderschap. Zelfs niet op de trouwdag van je mooie dochter Rosa (2: *Trouwdag dochter Rosa*). Daarom bestudeerde jij de oude filmpjes van wethouder Hekking en burgemeester Van der Vaart van Juinen (3: *Koot en Bie als wethouder en burgemeester*). En je ziet: de burgemeester draagt een das en een ambtsketen en de wethouder niet.

Je oefent thuis, voor het eerst met das en ambtsketen. Je vrouw Evelien leert je de das strikken, onder het kritische oog van je drie kinderen (4: *Peter met das en ambtsketen*).

Dan je eerste grote ontvangst. Je kiest voor de opstelling van burgemeester Van der Vaart en wethouder Hekking. De gelijkenis met Hekking en Van der Vaart is sprekend. De Chinese gast, mijnheer Wo, past zich vlekkeloos aan. Alleen, je hebt weer geen das meegenomen. Je krijgt een das te leen van de bodes (5: *Peter met das van de bodes en mijnheer Wo*).

Peter, in de zomer mag je graag wielrennen en fietsen. Je bent lid van een zeer beroemde wielerploeg in Nederland: www.sp.nl, met op de shirtjes: tomaten.

Helaas krijgen jullie nog geen licentie voor de Tour de France (6: *Tour de France*).

Naast wethouder werk jij met anderen met man en macht aan de kracht van de SP, zelfs met meerdere Jannie Visschers tegelijk (7: *Actie voeren met Jannie van de SP*). Helaas voor jullie verloor de SP. Het hielp wel, maar niet genoeg.

Peter, dit betekent voor jou ook weer een nieuwe toekomst. Wat is er dan beter om daarover na te denken met een blik over de velden (8: *Peter uitkijkend over een glooiend landschap*).

Je wordt weer raadslid. Je legt weer de vinger op de zere plek.

Ik toon een artikel uit de tijd dat jij nog geen wethouder was. Jullie schrijven: “Wij gaan niet naar de opening van het museum.” en “Voor de hapjes zijn wij niet in de raad gekozen.”

Peter, we zien je dus terug met je eigen boterhammetjes in de raad. Wij danken je zeer (applaus).

José, jij komt uit het Westen. Je woonde in Den Haag, Zaandam en Leiden, zoals je zelf zegt. Vader slager, moeder melkboer, broers Wim en Rob. Je studeerde geschiedenis en werkte als docent aan de universiteit van Leiden.

Je ging met je man Jan-Willem mee naar Groningen en startte hier dus als werkloze. Nu vertrek je als wethouder.

Van jou als wethouder viel ons het volgende op: je bent net een diesel. Je komt langzaam op gang en uiteindelijk komen er vele harde, concrete resultaten. Sport op orde, openbaar onderwijs zelfstandig, nieuwe vmbo-scholen in Groningen en West, sanering van de welzijnsaccommodaties, Ambiente in Beijum.

En je bent een sober bestuurder, integer en moedig. Dat heb ik zelf met eigen ogen aanschouwd. Jij stond zo in je eentje tegenover ongeveer 300 boze Lewenborgers in een sporthal. Toen nam jij het woord. Ik wou je trouwens zo bij de hand nemen om die bende daar te verlaten, maar je bleef staan. Fier, rechtopstaand. Je sprak gedecideerd en de kritiek kan ik je nu zeggen, is bijna geheel verstomd.

Nu zal ik de raadsleden aan de hand van beelden iets laten zien van jou -mag ik haast wel zeggen- dubbelleven.

José, we beginnen met jou als baby (1: *José als baby*). Je lijkt sprekend, vind ik zelf, op de huidige José. Dat was ook zo toen jij drie jaar was (2: *José als driejarige*). Wat een schatje. Nog steeds ben je uiterlijk als de José van vroeger.

Dat is, moet ik zeggen, heel anders met jouw man Jan-Willem. Hij is na deze foto die we nu gaan zien sterk veranderd (3: *Met man Jan-Willem*). Vóór je trouwen breide jij je eigen truien en truien en jas en sokken voor jouw verkering Jan-Willem. Na je trouwen was dat niet meer nodig natuurlijk (4: *Breidend in de trein*): Jan-Willem is na zijn trouwen ook veel grijzer geworden. Je kunt wel zien wie thuis het beste leven heeft (5: *Jan-Willem, grijzer geworden*).

José, we hebben het over jouw dubbelleven. Je hebt geen rijbewijs, toch weet je dat jouw eerste auto, waar je nooit achter het stuur kruipt, een Opel is (6: *Bij de auto*), maar in de vakanties en vrije tijd ben je niet achter het stuur weg te slaan van simulatieauto's en dagelijks zit je dan achter het stuur (7: *In een simulatieauto*) en daarbij ga je zeer fanatiek door de bochten.

Jouw openbare presentatie in de politiek is zakelijk, correct en to the point. Als de raad de kritiek heeft ingeslikt, ben je achter de schermen heel anders. Flamboyant, bourgondisch en 'immer Lustig'. Hier met jouw assistente Tineke Bennema (8: *Met de benen op tafel*).

Privé hou je van kaarten. Bridgen en ook het spel om de knickers (9: *Bridgend*).

José, je houdt van het water. Ik heb vele foto's van jou in het water gezien. Wij kijken daar natuurlijk naar als mannen. En wat valt ons op? Altijd boven de waterspiegel met je vrouwelijke voorkant (10: *Badend in het water*): voor de mannen, hè?

José, je had het zeer druk. Ik zou zeggen: rust wat (11: *Vakantiehuisje 'Rust wat'*). Dank je wel (applaus).

Jaap, jij zei het al, we kennen elkaar 37 jaar. Jij als student, ik toen als docent. En samen werkten wij, met veel publiciteit, aan de democratisering van de onderwijzersopleiding. De journalist was Dick Vrieling, nu griffier. Ik was vaak zijn gastschrijver.

Jij werd wethouder in 2006. En je belde me op. 'Wil je met me eten', zei je tegen mij. Je weet het nog, Jaap? Ik zei ja. "Ja", zei jij, "ik heb een eigen bedrijf met tien personeelsleden en ik wil eigenlijk niet struikelen in de politiek." Je vroeg aan mij: "Wat zijn de gevaren van de politiek in Groningen in de gemeenteraad?" Ik zei: "Wat wil je weten?" "Nou", zei je tegen mij, "Één: alles over de PvdA-fractie. Twee: alles over die juffrouw met die groene ogen op de achterste rij. Zij weet alles van financiën." Je bedoelde bankdirecteur Dorien Rookmaker, fractielid toen van D66. Jouw vraag was: "Is zij gevaarlijk?" Het werd zeer gezellig, weet ik nog.

Je deed als wethouder zeer veel. En je bent nooit gestruikeld. Je zat ook nooit in moeilijkheden, integendeel. Ik heb veel waardering mag ik wel zeggen voor jouw cultuurbeleid. Geen bezuiniging, maar extra geld. Simplon werd gezond gemaakt. De linkse rijders van de G7 zoals het Grand Theatre en Vera deden moeilijk over het Forum. Jij wist alles in goede banen te leiden. Petje af.

Je bent een doorzetter. Je komt uit Muntendam. Je werd leerkracht in Rotterdam en werd later in Groningen aan de universiteit doctorandus Jaap Dijkstra.

Nu de beelden van jouw leven.

Ik ga eerst even naar de foto die we allemaal goed zullen bestuderen en dat is de torso van Jaap (1: *De torso van Jaap in het zwembad*). Deze is zeer sportief. Op de lange latten ben jij, Jaap een ster (2: *Jaap op de ski's*). Je schaatste de Elfstedentocht (3: *Jaap op de schaats*) en de Oldambt-rit, samen meer dan 300 kilometer in barre kou. Je bent een vervent motorrijder (4: *Op de motor*), nog steeds. Jouw Tomos-brommer (5: *Tomos-brommer*) voerde je eigenhandig op tot 80 kilometer per uur. Die werd jou dan ook afgenomen door de politie. En wat is het bijzondere: je vader werkte bij de politie als wachtmeester. In jouw Saab (6: *de Saab van Jaap*) deed je mee aan rally's in bijzondere omstandigheden. Je zeilt (7: *Jaap in zeilbootje met Gerard Nijboer*) met Europees marathonkampioen van '82 Gerard Nijboer. En, heel bijzonder Jaap: jij redde mevrouw Popping, die met haar auto in het Kanaal reed, het leven. Vele omstanders deden niets. Kordaat sprong jij in het water. Hier de bedankbrief van de burgemeester van Veendam aan jou. (8: *Brief burgemeester Veendam*).

De muziek zat er bij jou al vroeg in. Net als Goethe ben jij eigenlijk een homo universalis (9: *Jaap met blaasinstrument*). Je speelt in jouw band de sterren van de hemel.

Je hebt een prachtige vrouw, Matty (10: *Echtgenote Matty*). Jouw kinderen heten Laura en Tom (11: *Kinderen Laura en Tom*). Je bent dus eigenlijk heel gelukkig en toch is het voor jou nog niet genoeg, je houdt er ook nog een luxe vriendin op na (12: *Maxima*).

Jaap, dank je wel.

Dan krijg je eerst nog een boeket van Inge (applaus) en is er meer cadeau, gemeenschappelijk van de raad.

Het is april. José, de zon scheen toch vandaag, de hele dag. De bomen lopen uit, de knoppen gaan in bloei en daar is een heel mooi lied over gezongen door Pat Boone: *April Love*.

Wat wij gaan doen, op basis van de adviezen vanuit de raad, is het volgende:

Wij nemen met weemoed afscheid van jullie drieën en als afscheidsgroet krijgen jullie op deze, mag ik toch wel zeggen mooie lenteavond, een serenade aangeboden door zangeres José Zweerink en pianist Diederik Iewema.

Dat gebeurt buiten. Maar we doen het als volgt:

Als het lied *We'll meet again* begint, vertrekt een open voertuig wat daar staat. In het open voertuig ga jij, Jaap, achter het stuur zitten. Het voertuig heeft drie versnellingen en je moet dubbel clutchen. Dat kun je wel, hè?

Wij gaan straks naar buiten en zwaaien de wethouders uit.

Inge, Berend, ik en jullie drieën blijven eerst hier, terwijl de rest vast naar buiten gaat.

Als de mensen een plaats innemen tussen het stadhuis en het voertuig, dan komen wij daarna naar buiten.

En als de wethouders dan uit het zicht zijn, en niet door de politie gepakt zijn, wat ook nog een mogelijkheid is, gaan wij weer naar binnen, burgemeester, en dan vervolgen wij de raadsvergadering.

Zullen wij met elkaar naar buiten gaan?

In de zachte avond vormt zich buiten op de Grote Markt een kring. Buiten de kring staat een jeep, de M8 DL .15. 87 van de Marechaussee. Vanaf het balkon van het stadhuis klinkt zang en pianospel. Passanten blijven nieuwsgierig staan.

'We'll meet again' wordt ingezet vanaf het balkon, alsof Vera Lynn zelf de vertrekkende wethouders toezingt. De wethouders wringen zich onder begeleiding in het militaire voertuig. Jaap zit achter het stuur en krijgt de motor zonder problemen aan de praat. Omstanders kiezen het hazenpad als Jaap vervaarlijk enkele rondjes rijdt op de Grote Markt. Allen zingen ondertussen uit volle borst mee, tot ineens de jeep uit het zicht verdwijnt. De stille raadzaal wacht geduldig op het vervolg van de vergadering.

De VOORZITTER: Mag ik vragen aan iedereen weer te gaan zitten? Goed, dan geloof ik dat de vergadering geschorst was en dan heropen ik (om 21.14 uur) de vergadering.

Ik geef het woord aan de heer Seton als voorzitter van de commissie van onderzoek voor de geloofsbrieven.

2.g: Onderzoek geloofsbrieven en overige stukken van nieuw te benoemen raadsleden

De heer SETON: Voorzitter, dank u wel. Onze commissie heeft de geloofsbrieven en de bijbehorende stukken van de dames E. van Lente en R. van Gijlswijk en de heren V. Möhlmann en E. Akkermans onderzocht en in orde bevonden. Zij adviseert dan ook de benoemd verklaarden toe te laten als leden van de raad.

De VOORZITTER: Dan stel ik aan de raad voor de dames E. van Lente en R. van Gijlswijk en de heren V. Möhlmann en E. Akkermans inderdaad tot de raad toe te laten. Daar bent u mee akkoord. Dan is aldus besloten.

Ik dank de commissie en zeker de voorzitter, de heer Seton, voor haar werkzaamheden en ontbind de commissie.

Ik zou aan de bodes willen vragen om de nieuwe raadsleden binnen te geleiden, zodat zij de belofte kunnen afleggen en ik verzoek aan een ieder om te gaan staan.

2.h: Afleggen eed/belofte nieuwe raadsleden

De VOORZITTER: Ik zal zo dadelijk de tekst van de belofte voorlezen. Ik heb begrepen dat u allen de belofte zult afleggen. Aan het eind zal ik u vragen mij na te zeggen: ‘Dat verklaar en belooft ik’.

“Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belooft dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen. Ik verzoek u om mij na te zeggen: ‘Dat verklaar en belooft ik’.”

Hierna leggen de dames E. van Lente en R. van Gijlswijk en de heren V. Möhlmann en E. Akkermans de belofte af met ‘Dat verklaar en belooft ik’.

De VOORZITTER: Dan bent u geïnstalleerd als lid van de gemeenteraad van Groningen. Wij feliciteren u daarmee van harte, zeker wanneer het de eerste keer is, maar niet minder als het de tweede keer is, of misschien zelfs de vierde keer, mevrouw van Gijlswijk. Wij wensen u opnieuw een hele goede periode toe (applaus). En u mag uw plaats innemen.

Ik verzoek u om nog even met de felicitaties te wachten, want daar is zo dadelijk weer een moment voor. Wij gaan nu over tot het benoemen van raadsleden in een aantal besturen en gemeenschappelijke regelingen.

2.i: Benoeming raadsleden in een aantal besturen en gemeenschappelijke regelingen;

Benoeming voorzitter en leden van de rekenkamercommissie;

Benoeming commissievoorzitter;

Herbenoeming lid Adviescommissie voor de Sport

De VOORZITTER: U hebt stembriefjes gekregen. Het stembriefje voor de benoeming van de raadsleden in de besturen gemeenschappelijke regeling is blauw; het stembriefje voor de benoeming van de Rekenkamercommissie is geel; het stembriefje voor de benoeming van de raadscommissievoorzitter is roze en het stembriefje voor de herbenoeming van een lid van de Adviescommissie voor de Sport is groen.

Ik stel een commissie voor stemopneming in, met de heer Van der Schaaf, mevrouw De Boer, nu het nog kan, en mevrouw Postma. Ik verzoek de leden van de commissie voor stemopneming de stembriefjes te verzamelen.

Als alle briefjes zijn verzameld, verzoek ik aan de commissie om de stemmen te gaan tellen en dan hebben alle andere leden de gelegenheid om de nieuw benoemde raadsleden te feliciteren.

Ik schors de vergadering.

Schorsing (21.19 -21.27 uur)

De VOORZITTER: Ik verzoek u om weer te gaan zitten.

Dan heropen ik de vergadering en geef ik het woord aan de heer Van der Schaaf voor het voorlezen van de uitslag van de stemming. Het woord is aan de heer Van der Schaaf.

De heer VAN DER SCHAAF: Dank u, voorzitter. Voor de benoeming van raadsleden in diverse commissies zijn 39 stemmen uitgebracht. En voor alle commissies geldt dat alle 39 stemmen conform zijn.

De VOORZITTER: Dat zijn 39 stemmen uitgebracht voor de heren Seton, Van Keulen, De Rooij, Prummel, De Rook, en Verschuren en mevrouw Postma, waarmee zij zijn benoemd tot lid van het Algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad.

Er zijn 39 stemmen voor de heer Seton uitgebracht, waarmee hij is benoemd tot lid van de Gemeenschappelijke Regeling Groninger Archieven.

Er zijn 39 stemmen voor mevrouw Van Gijlswijk uitgebracht, waarmee zij is benoemd in de Stichting Sociaal Voorzieningsfonds Gemeentepersoneel.

Er zijn 39 stemmen uitgebracht op de heer Rutte en de dames Riemersma, Bloemhoff en Krüders, waarmee zij zijn benoemd als lid van de Bezwaarschriftencommissie Sociale Zaken en Werk.

Er zijn 39 stemmen uitgebracht op de heren Luhoff, Leemhuis en Spakman, waarmee zij zijn benoemd tot lid van het Meerschap Paterswolde.

Er zijn 39 stemmen uitgebracht op de heer De Rook, waarmee hij is benoemd in het bedrijvenpark Rengers.

Er zijn 39 stemmen uitgebracht op de heer Prummel, waarmee hij zitting neemt in de Eems Dollard Regio.

En er zijn 39 stemmen uitgebracht op de heren Baldew en Van Keulen en de dames Krüders en Jongman, waarmee zij vast en zeker lid zijn geworden van de orde van het Audit Committee.

Dan is aldus besloten.

De heer VAN DER SCHAAF: Bij de stemming over de benoeming van de voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie zijn ook 39 stemmen uitgebracht, waarvan alle 39 voor.

De VOORZITTER: Dat betekent dat de heer Johanns tot voorzitter van de Rekenkamercommissie is benoemd en mevrouw Van der Vegt, mevrouw Koebrugge, de heer Sijbolts en mevrouw Dekker tot raadslid van de Rekenkamercommissie. Mevrouw Wertheim is tot extern lid benoemd.

De heer VAN DER SCHAAF: Bij de benoeming tot commissievoorzitter, de heer Akkermans, zijn 39 stemmen uitgebracht, waarvan 39 voor en 1 tegen.

De VOORZITTER: Waarmee de heer Akkermans benoemd is tot commissievoorzitter.

En dan komen we bij de herbenoeming tot lid van de Adviescommissie voor de Sport tot 1 juli 2013.

De heer VAN DER SCHAAF: Ook daar zijn 39 stemmen uitgebracht, alle 39 voor.

De VOORZITTER: Waarmee de heer G.R. Dijkema is herbenoemd tot lid van de Adviescommissie voor de Sport.

Ik dank u wel en ontbind de commissie.

3. Mondelinge vragen en interpellaties (niet aan de orde)

4. Initiatiefvoorstellen

4.a: Initiatiefvoorstel van de PvdA: Teken de stad in 3D (+ preadvies van het college)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? Dat is de heer De Rooij.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Kwade tongen beweren soms dat ik digibeet uit overtuiging ben. Het is niet uit overtuiging, het is gewoon per ongeluk zo gekomen. Maar dat neemt niet weg dat wij ons voorstel hebben gedaan omdat wij van mening zijn dat het driedimensionaal weergeven van bestemmingsplannen het een en ander beduidend duidelijker kan maken. We zijn blij met het preadvies van het college en we willen iedereen oproepen dit voorstel te steunen. Dank u wel.

Mevrouw KUIK (CDA): Het CDA vindt het een goed idee om bouwplannen inzichtelijk te maken voor burgers via 3D. We zullen het initiatiefvoorstel dan ook steunen.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Ook de GroenLinks-fractie lijkt het interessant om een pilot te doen met het in 3D weergeven van bepalingen in het bestemmingsplan. We hebben nog wel een paar vragen en we hopen dat die meegenomen worden in de pilot. Wat gaat het kosten als het uiteindelijk zou worden ingevoerd? Kan er nog meer gezegd worden over ervaringen in andere gemeenten? En tot slot een kanttekening: het moet niet zo zijn dat als je iets in 3D weergeeft het niet zo simpel wordt dat het eigenlijk de regelgeving niet meer duidelijk weergeeft. Dan zou het richting desinformatie gaan. Ik zou daar toch nog graag aandacht voor willen vragen.

De VOORZITTER: Dit was volgens mij uw maidenspeech, of niet? (applaus). En die was zo overtuigend dat die niet eens werd onderbroken, zonder dat we wisten dat het een maidenspeech was. Van harte gefeliciteerd met deze maidenspeech. De griffier vond hem een beetje kort voor een maidenspeech, maar het was er toch wel degelijk een.

Wie wil er verder nog het woord voeren? Niemand? Heeft het college nog de behoefte om het woord te voeren?

Wethouder DE VRIES: Voorzitter, ik denk dat het projectvoorstel op zichzelf helder was. We gaan het gewoon doen. We gaan het proberen. We leggen dat aan u voor. Alle aspecten die de heer Leemhuis benoemt, zullen we daar ook bij betrekken. Het moet natuurlijk wel uit te voeren en te betalen zijn, maar de grondgedachte - een verheldering van wat er nu precies in die bestemmingsplannen staat - is helder. We zijn al bezig met een stevig project van digitalisering en daar kan deze extra opgave aan worden toegevoegd. Ik hoop eerlijk gezegd dat de pilot zal opleveren dat het goed uit te voeren is. We komen daarop terug in de loop van het najaar.

De VOORZITTER: Dan denk ik dat u tot besluitvorming over zou willen gaan. Dan stemmen we over het initiatiefvoorstel. Wie is daar voor? Dat is volgens mij de volledige raad, waarmee het initiatiefvoorstel is aangenomen.

4.b: Initiatiefvoorstel van de Stadspartij: Proef/pilot met de Saniwall

De VOORZITTER: Hier is een brief van het college bijgevoegd. Het woord is aan de heer Bolhuis.

De heer BOLHUIS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. De reden om dit initiatiefvoorstel in te dienen, ligt in het feit dat het college enkele maanden geleden de Urilift wilde verplaatsen van de Grote Markt naar de Peperstraat. En wel vlak voor de muur van het Pepergasthuis, een muur uit het jaar 1669. De bewoners van het Pepergasthuis, de omwonenden en andere belanghebbenden, de Stadspartij en het CDA waren tegen de komst van de Urilift op deze locatie, om extra ongemak, lawaai en overlast te voorkomen voor de toch al zo geplaagde omwonenden.

Wildplassen gebeurt voornamelijk in de beide stegen van de Peperstraat. En daar moet de oplossing worden gezocht. De VARA besteedde twee keer aandacht aan dit probleem in hun programma De Ombudsman en de Stadspartij en het CDA hebben hierover nog schriftelijke vragen gesteld. Uiteindelijk resulteerde dit in een gesprek met wethouder Jannie Visscher om met alternatieve locaties te komen. Dat is ook gebeurd. Maar ook is er door de Stadspartij gekeken naar goede alternatieven voor de Urilift. En dat werd de Saniwall. De prijs van de Saniwall is circa 20.000 euro. Dat is bijna de helft goedkoper dan de Urilift. En met een reclame-uiting kan de Saniwall zelfs kostenloos worden geplaatst. De onderhoudskosten zijn een derde goedkoper dan die van de Urilift en het apparaat is ook op afstand te bedienen. Het is vandalismebestendig en na elke toiletbeurt reinigt het apparaat zichzelf met een bacteriedodend middel en dat is minder arbeidsintensief dan de Urilift die elke ochtend of

avond moet worden schoongemaakt. De Saniwall vergt een veel minder diepe installatie, namelijk 30 cm in plaats van de 2 m van de Urilift. Er is dus meestal geen verlegging van kabels en andere zaken nodig. De Saniwall levert door zijn geringe breedte geen beletsel voor de hulpverleningsdiensten. En vanwege de minder ingewikkelde techniek is de Saniwall ook minder onderhoudsgevoelig.

De onderhoudskosten zijn 50% lager dan die van de Urilift. Een nadeel is wel dat er maar één persoon tegelijk gebruik van kan maken.

Inmiddels is de Saniwall al met succes geplaatst en in gebruik genomen in onder andere Rotterdam, Eindhoven, IJsselstein, Scheveningen en Amsterdam. En ik hoorde vanmorgen dat Amersfoort de Urilift zelfs alweer aan het afbreken is.

Verder wil nog even iets zeggen over de brief van het college. Daar staat onder andere in: “Wij zullen zeer terughoudend zijn met reclame-uitingen op zo’n Saniwall.” Als je om je heen kijkt, zie je dat er toch wel veel reclame-uitingen in de stad te zien zijn.

Verder stond er ook nog iets in over dat er men zich zorgen maakt om de hoeken bij de deuren die mogelijk als plaspaal gebruikt kunnen worden, wat niet de bedoeling is. Ik denk dat als je hoge nood hebt, je dat overal kunt doen, tegen lantaarnpalen of wat dan ook, dus dat is volgens mij niet zo’n probleem. Er staat ook nog iets over de schoonmaakkosten. Die zouden per Urilift maandelijks 50 euro zijn. Dat lijkt me een vreemde zaak, omdat de Urilift zeker vijftien keer per week omhoog. Dan zou een schoonmaakbeurt op gemiddeld 3 euro terecht komen; zo’n schoonmaker wil ik ook wel thuis.

Dat is het wel zo’n beetje. Dus daarom wil de Stadspartij graag voorstellen om een proef, een pilot te starten met de Saniwall, bijvoorbeeld het liefst in de Papengang of de Peperstraat en na een proefperiode van een jaar de raad te informeren over het effect en te bekijken of de Saniwalls op meerdere plaatsen in het Groninger uitgaansgebied kunnen worden geplaatst.

Dat was het voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: Zijn er meer leden van de raad die over dit onderwerp het woord willen voeren? De heer Möhlmann.

De heer MÖHLMANN (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Ik had nooit verwacht dat ik mijn maidenspeech over dit onderwerp zou mogen beginnen.

Met respect voor het initiatiefvoorstel van de Stadspartij meent mijn fractie dat het niet verstandig is om een pilot hierover te starten, in plaats van de Urilift. Gelet op de ervaringen met de Urilift lijkt het voorstel ook geen oplossing voor de toekomst. Wij onderschrijven het advies van het college met betrekking tot het niet kunnen verzinken van de Saniwall en de beperkte capaciteit. Tevens zal bij zo’n initiatief overleg met omwonenden dienen plaats te vinden. Ook de aanschafkosten, te weten 20.000 euro voor een Saniwall en de plankosten tegenover de werkelijke prijs van 35.000 euro voor een Urilift kunnen ons niet overtuigen.

Tot slot blijkt dat de onderhoudskosten voor een Urilift geen 500 euro, maar in werkelijkheid 50 euro per maand bedragen. Dat is wat ik wilde zeggen.

De VOORZITTER: Dan complimenteren wij u met uw maidenspeech (applaus). Met dit onderwerp was het meer een soort ontgroening, maar u hebt die doorstaan. Wie wil verder nog het woord? De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, wij waarderen altijd initiatieven van de Stadspartij, zeker als ze constructief meedenkt over problemen die worden gevoeld in de stad. Wij zijn niet erg enthousiast over dit idee. We vinden het inderdaad een groot voordeel dat de Urilift verdwijnt in de grond en dat missen we met dit verhaal. Daarnaast hebben we de indruk dat er ietwat optimistisch is gerekend. Wij zullen dit voorstel dan ook niet steunen. Dank u wel.

Mevrouw RADEMAKER (SP): Ik wil het eigenlijk nog even in een breder kader plaatsen (gelach). We lachen er allemaal heel hard om, maar ik vind wildpissende mannen –want daar hebben we het over- een van de grote ergernissen bij het uitgaan in de stad. De mannen die het doen zijn of gewoon te lam of te lui om naar een wc te gaan, want die zijn er wel. Wat mij betreft mag de boete voor wildplassen ook naar 250 euro, maar daar hebben we het nu niet over. En eigenlijk vind ik het ook te zot dat de gemeente moet betalen voor deze mannen die zich niet kunnen inhouden en even wachten tot ze fatsoenlijk naar een wc kunnen gaan.

Wij zien eigenlijk niets in het voorstel van de Stadspartij. Wij vinden het niet nodig dat er een alternatief komt voor de Urilift. Met de Urilift hebben we een oplossing en het mooie is inderdaad dat het ding op een gegeven moment niet meer zichtbaar is. Dus wij hebben geen enkele behoefte aan dit alternatief en ik ben benieuwd welke producten de Stadspartij de volgende maand gaat promoten. Dank u wel.

De heer LUHOFF (D66): Afgelopen maandag hadden wij in de fractie een heel groot probleem om een principiële uitspraak te kunnen doen of zo'n wc nou in de grond zou moeten verdwijnen of in de muur. Wat ons betreft maakt het niet zo heel veel uit waar die in verdwijnt. Overigens vinden wij Uriliften of Saniwalls wel een goede manier om overlast tijdens het uitgaan in de binnenstad te voorkomen. Wij hebben dus geen principieel standpunt tegen een Saniwall. Wel zijn wij er door de brief van het college van overtuigd dat het helemaal niet handig is. Ook kan ik me voorstellen dat dit voor sommige plaatsen waar er niets de grond in kan wel een oplossing zou kunnen zijn. Nou, laten we dat dan doen, dan hoeft het ook geen pilot te zijn. Maar wij zullen tegen dit voorstel stemmen. Wij gaan mee met het college. Dank u wel.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Initiatief vanuit de raad is altijd goed, maar de argumenten van het college, Saniwall versus Urilift, geven wel aan dat de Urilift meer voordelen biedt: het is verzonken en het is zo weinig mogelijk zichtbaar in de openbare ruimte. Die reclame-uitingen moeten we ook niet meer hebben en wat ik het grootste voordeel vind, is dat er drie mannen tegelijk in plaats van één man gebruik van kunnen maken. Dus wij zijn tegen het voorstel.

De heer SETON (CDA): Er is wel eens wat kritiek op de oppositierol van de Stadspartij en je kunt natuurlijk allerlei grapjes maken over de Urilift, maar wij zijn blij dat ze met een constructief voorstel komen. We hebben wel wat last van de onjuiste bedragen die in het verhaal stonden. Voor een deel is dat rechtgezet, maar het verhaal over het onderhoud staat eigenlijk nog steeds en voor ons is nog steeds de vraag of die Saniwall goedkoper is als je alles bij elkaar optelt. Ook voor ons is het grote voordeel van de Urilift dat die onder de grond verdwijnt en dat je daar met meer mannen tegelijk gebruik van kunt maken. Meer principieel vragen wij ons af of je in de middeleeuwse Peperstraat een Saniwall moet plaatsen. En zeker vraag je dan om schreeuwerige reclame bij zo'n ding. Ook de mening van omwonenden telt voor ons en de vraag hoe vandalismebestendig zo'n Saniwall is. Dus we hebben nogal wat vragen over dit alternatief. We kunnen de verklaringen in de brief van het college volgen en zijn benieuwd naar het rekensommetje van het college. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog vanuit de raad? Nee? Dan gaan we naar wethouder Visscher.

Wethouder VISSCHER: Voorzitter, dank u wel. Ons college is het wel eens met de fractie van de SP die zegt dat het eigenlijk een trieste zaak is dat we hier ons geld en onze tijd aan moeten besteden, omdat mensen ervoor kiezen om in de openbare ruimte te urineren. Maar we weten ook dat het een feit is dat het veel overlast veroorzaakt in de binnenstad. Als we met ons huiskamerteam in gesprek zijn met de binnenstad, met ondernemers, horecaondernemers, bezoekers en bewoners van de stad, wordt dit vaak als een hele grote ergernis ervaren.

Daarom willen wij oplossingen bieden voor dit probleem. De meeste fracties zijn het met ons eens dat we kiezen voor de Urilift in onze binnenstad, waar we heel zuinig moeten zijn op de ruimte en waar van reclame op zo'n apparaat al helemaal geen sprake kan zijn omdat dit in strijd is met onze welstandsregels en ons beschermde stadsgezicht.

Mijnheer Seton, ik heb niet helemaal de rekensom gemaakt voor de Saniwall, maar we hebben in de brief denk ik behoorlijk genuanceerd dat de financiële aspecten ook geen reden kunnen zijn, nog afgezien van de nadelen.

Voorzitter, zijn wij principieel tegen een Saniwall? Nee, dat is niet het geval. Wij proberen maatwerk te leveren en te kijken naar die oplossing die op een bepaalde plek het beste is. En dat is eigenlijk ook waar de fractie van D66 bij monde van de heer Luhoff voor pleitte. Dat willen we graag blijven doen: de ruimte houden om maatwerk te bieden en te kijken wat het beste is. Misschien komt er ooit ergens een Saniwall, maar dit voorstel lijkt ons niet verstandig om voor te stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Kunnen wij dan gaan besluiten over dit voorstel? Dat is het geval. Dan vraag ik u wie dit initiatiefvoorstel van de Stadspartij kan en wil steunen. Willen diegenen hun hand opsteken? Dat zijn de Stadspartij en de Partij voor de Dieren. Anderen niet, waarmee het voorstel is verworpen. Dan gaan we naar agendapunt 5: de ingekomen stukken.

5. Ingekomen stukken

5.a: Ingekomen collegebrieven

LIJST VAN ONTVANGEN COLLEGE BRIEVEN VOOR DE RAAD VAN 28 april 2010

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1.	Langetermijnagenda, toezeggingen en moties	31 maart 2010	Via cie. F&V
2.	Evaluatie proef kleine boten	1 april 2010	Via cie. B&V
3.	Bouwplan Chopinlaan	1 april 2010	Via cie. R&W
4.	Rapportage voortgang Persoonlijk Herstel plan	1 april 2010	Via cie. O&W
5.	Wijkpark 'De Groene Long' Beijum	1 april 2010	Via cie. B&V
6.	Uitvoering handhaving Wet milieubeheer	1 april 2010	Via cie. B&V
7.	Chippen minicontainers	1 april 2010	Via cie. B&V
8.	Evaluatie oefening Buitenspel	1 april 2010	Via cie. F&V
9.	Rapportage Grondbedrijf	1 april 2010	Via cie. R&W
10.	Vertrouwelijke Collegebrief	6 april 2010	Via cie. B&V
11.	Aanbieden Jaarprogramma duurzaamste stad 2010	6 april 2010	Via cie. B&V
12.	Toezeggingen en moties wethouder Van Schie	7 april 2010	Via cie. O&W
13.	Cd-rom verkeersmaatregelen V&V	8 april 2010	Tkn
14.	Tweede crematorium en aula/koffiekamer	8 april 2010	Via cie. B&V
15.	Inbreng Noord-Nederland verkiezingsprogramma's	8 april 2010	Via cie. F&V
16.	Revitalisering Groninger Museum	8 april 2010	Via cie. O&W
17.	Evaluatie Goed idee	9 april 2010	Via cie. B&V
18.	Werkzaamheden Parkeergarage Damsterdiep.	9 april 2010	Via cie. B&V
19.	Notitie 'Een jaar De wijk als werkplaats'.	9 april 2010	Via cie. O&W
20.	Ontwerp bestemmingsplan Campus Augustinus	9 april 2010	Via cie. O&W
21.	Opwaarderen Oosterhaven Z.Z.	9 april 2010	Via cie. B&V
22.	Aanpassing beleidsregels voor horecaterrassen.	12 april 2010	Via cie. W&I
23.	Sleutelprojectrapportage sep-dec 2009	15 april 2010	Via cie. R&W
24.	Eduglas	15 april 2010	Via cie. O&W
25.	Uitbreiding camperplaatsen in Groningen	15 april 2010	Via cie. O&W
26.	Huisvesting dakloze vreemdelingen	15 april 2010	Via cie. O&W
27.	Westpoort, verlegging gasleiding	15 april 2010	Via cie. R&W
28.	Stad in 3D	15 april 2010	Via cie. R&W
29.	Voortgangsrapportages in 2010	16 april 2010	Via cie. F&V

30.	Regionale samenwerkingsafspraken bedrijventerreinen Regio Groningen-Assen	19 april 2010	Via cie. W&I
31.	Afkoop Maatschappelijke banen bij Grand Theater en Liga 68/Images	22 april 2010	Via cie. O&W
32.	Meedoen in een voortraject	22 april 2010	Via cie. W&I
33.	Samenwerking	22 april 2010	Via cie. F&V
34.	Vrijwilligerswerk- en mantelzorg	22 april 2010	Via cie. O&W
35.	Inspraak ontwerp fietspad Groningen-Hoogezand	22 april 2010	Via cie. B&V
36.	Ontwerpbestemmingsplan De Hunze/Van Starckenborgh	22 april 2010	Via cie. R&W
37.	Jaarplan Ebbingekwartier 2010	22 april 2010	Via cie. W&I
38.	Manege Advendo, ultieme poging oplossing	22 april 2010	Via cie. O&W
39.	Pre-advies Saniwall	23 april 2010	Behoort bij agendapunt 4b.
40.	Initiatiefvoorstel: WK uitzenden op Grote Markt	26 april 2010	Behoort bij agendapunt 4c.
41.	Aanbiedingsbrief bij collegeprogramma 'Progressief met energie'	26 april 2010	Behoort bij agendapunt 2a.
42.	Aanbiedingsbrief bij de Gemeenterekening 2009	27 april 2010	Via cie. F&V

5.b: Ingekomen overige stukken

LIJST VAN ONTVANGEN OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN VOOR DE RAAD VAN 28 april 2010

Nr.	Afzender	Ontvangen d.d	Advies/afhandeling
1.	Provincie Groningen: begrotingscirculaire 2011	15 maart 2010	Tkn.
2.	Gemeentelijke Ombudsman: rapport klachtenonderzoek DIA (10.1.003/132)	24 maart 2010	Tkn (rapport aan college).
3.	Gemeentelijke Ombudsman: rapport klachtenonderzoek DIA (10.1.015/133)	24 maart 2010	Tkn (rapport aan college).
4.	Gemeentelijke Ombudsman: rapport klachtenonderzoek DIA (10.1.014/131)	24 maart 2010	Tkn (rapport aan college).
5.	Ministerie VROM: circulaire wijziging van de Ontheeningswet.	31 maart 2010	Tkn.
6.	Brief van burger: weigering opnemen aangifte politie Groningen	6 april 2010	Tkn (doorgezonden naar bgm ter beantwoording).
7.	Gemeente Winterswijk: Brief gemeenteraad Winterswijk aan Tweede Kamer over subsidiëring politieke partijen.	9 april 2010	Tkn.
8.	Vereniging Nederlandse Gemeenten: opschorting GO/OR.	14 april 2010	Tkn.
9.	Gemeente Menterwolde: Reactie Provinciale Staten RSP-gelden Forum.	22 april 2010	Tkn.
10.	Brief van burger: 'Struikelstenen'.	22 april 2010	Tkn (brief aan college).
11.	Gemeentelijke Ombudsman: rapport	22 april 2010	Tkn (rapport aan

	klachtenonderzoek RO/EZ (10.1.026/174)		college).
12.	Gemeentelijke Ombudsman: rapport klachtenonderzoek DIA (10.1.009/173)	22 april 2010	Tkn (rapport aan college).
13.	Gemeentelijke Ombudsman: rapport klachtenonderzoek DIA (10.1.013/172)	22 april 2010	Tkn (rapport aan college).

De VOORZITTER: Ik stel voor deze voor kennisgeving aan te nemen.

6. Conformstukken

De VOORZITTER: Ik leg ze aan u voor:

6.a: Aanvullende kredietaanvragen Herinrichting Diepenring en OV-as Koeriersterweg/Hoofdstation

6.b: Borgrapportage 2009

6.c: Extra budget fietspad Groningen-Hoogezand

6.d: Co-financiering EFRO-subsidie Meerschop Paterswolde

6.e: Voortgang vmbo Noordoost en krediet ten behoeve van vmbo West

6.f: Uitvoering Rijksduurzaamheidsregeling verbetering binnenklimaat huisvesting primair onderwijs

6.g: Interne overdracht grond 1° Openbare Montessorischool te Beijum

6.h: *Zie benoemingen punt 2i*

6.i: Aanvullend investeringskrediet ICT 2009

6.j: Raadsvoorstel Correctieoverschrijding Kimkiel en Meerpaal bij jaarrekening 2009 (toegevoegd)

Kunt u besluiten zoals aan u is voorgelegd? Er was behoefte aan een stemverklaring vooraf bij agendapunt 6.a bij de heer Seton.

De heer SETON (CDA): Onder andere, ja. Dank u wel voorzitter. Bij 6.a speelde dat er achteraf extra geld moest worden besteed aan de participatie, wat we trouwens goed vonden. Onze vraag was of we dat voortaan niet gelijk mee kunnen nemen, zodat je er niet achteraf nog geld in hoeft te stoppen. De wethouder heeft dat toegezegd, dus we kunnen gewoon instemmen.

De VOORZITTER: Dan was er ook behoefte bij u om een stemverklaring af te leggen bij agendapunt 6.b.

De heer SETON (CDA): Bij de Borgrapportage speelt het verhaal van de bezuinigingen en de vraag in hoeverre de vermindering van de budgetten die we daarvoor hebben invloed heeft op het niveau. In het stuk staat dat dit het geval zou kunnen zijn en dat we dat in de loop van 2010 zien. Intussen gaan we de bezuinigingen al vaststellen. Het enige dat ik nu kan doen, is dat constateren en bij mijn bijdrage over de bezuinigingen zal ik daar verder op ingaan.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): De Stadspartij sluit zich korthedshalve aan bij wat het CDA heeft opgemerkt.

De VOORZITTER: Dan is er bij agendapunt 6.c bij de heer Seton ook behoefte aan een stemverklaring.

De heer SETON (CDA): Wij vonden dat er hier wat dingen fout waren gegaan die voorzien hadden kunnen worden en de wethouder heeft dat zo ruiterlijk toegegeven dat ik nu verder niets anders kan doen dan instemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Kan met deze stemverklaringen worden besloten zoals aan u is voorgelegd bij agendapunt 6? Dat is het geval en is aldus besloten.

7. **1-minuut interventies** (*niet van toepassing*)

8. **Discussiestukken** (*niet van toepassing*)

De VOORZITTER: Dan is er alleen nog een verjaardag morgen van onze collega Annie Postma. Wij wensen haar vast een goede verjaardag.

Dan is hiermee deze vergadering geëindigd en sluit ik de vergadering (21.50 uur).